

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Μεταπτυχιακό πρόγραμμα Διοίκηση Ανθρώπινου
Δυναμικού, Επικοινωνία και Ηγεσία
Σχολή Οικονομικών Επιστημών
Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

**ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΟΡΕΙΝΕΣ
ΠΕΡΙΟΧΕΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ**

**SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF TOURISM
ENTREPRENEURSHIP IN MOUNTAINOUS
AREAS: A CASE STUDY OF THE REGION OF
KONITSA**

**ΖΑΡΑΒΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
Α.Μ.ΕΡ:0027**

**(υποβλήθηκε στο Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας – Πανεπιστήμιο
Δυτικής Μακεδονίας)**

ΚΟΖΑΝΗ 2024

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

**Μεταπτυχιακό πρόγραμμα Διοίκηση Ανθρώπινου
Δυναμικού, Επικοινωνία και Υγεία
Σχολή Οικονομικών Επιστημών
Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

**ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΟΡΕΙΝΕΣ
ΠΕΡΙΟΧΕΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ
SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF TOURISM
ENTREPRENEURSHIP IN MOUNTAINOUS
AREAS: A CASE STUDY OF THE REGION OF
KONITSA**

ΖΔΡΑΒΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ Α.Μ.ΕΡ: 0027

Επιβλέπων Καθηγητής: ΠΑΝΥΤΣΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

**Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή: ΠΑΝΥΤΣΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ,
ΤΡΙΑΝΤΑΡΗ ΣΩΤΗΡΙΑ, ΣΠΙΝΘΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ**

Αφιερωμένη στην κόρη μου Εύα

«ΔΗΛΩΣΗ ΜΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ»

Με πλήρη επίγνωση των συνεπειών του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων, δηλώνω ενυπογράφως ότι είμαι αποκλειστικός συγγραφέας της παρούσας Διπλωματικής Εργασίας, για την ολοκλήρωση της οποίας κάθε βοήθεια είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται λεπτομερώς στην εργασία αυτή. Έχω αναφέρει πλήρως και με σαφείς αναφορές, όλες τις πηγές χρήσης δεδομένων, απόψεων, θέσεων και προτάσεων, ιδεών και λεκτικών αναφορών, είτε κατά κυριολεξία είτε βάσει επιστημονικής παράφρασης. Αναλαμβάνω την προσωπική και ατομική ευθύνη ότι σε περίπτωση αποτυχίας στην υλοποίηση των ανωτέρω δηλωθέντων στοιχείων, είμαι υπόλογος έναντι λογοκλοπής, γεγονός που σημαίνει αποτυχία στην Διπλωματική Εργασία μου και κατά συνέπεια αποτυχία απόκτησης του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, πέραν των λοιπών συνεπειών του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων. Δηλώνω, συνεπώς, ότι αυτή η εργασία μου προετοιμάστηκε και ολοκληρώθηκε από εμένα προσωπικά και αποκλειστικά και ότι, αναλαμβάνω πλήρως όλες τις συνέπειες του νόμου στην περίπτωση κατά την οποία αποδειχθεί, διαχρονικά, ότι η εργασία αυτή ή τμήμα της δεν μου ανήκει διότι είναι προϊόν λογοκλοπής άλλης πνευματικής ιδιοκτησίας.

Όνομα & Επώνυμο Συγγραφέα :ΖΔΡΑΒΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

Υπογραφή (Ολογράφως, χωρίς μονογραφή):

Ημερομηνία :20-05-2024

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	6
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	8
Κεφάλαιο 1. Εισαγωγή	11
Κεφάλαιο 2. Θεωρητικό πλαίσιο.....	18
2.1 Η έννοια της αιφόρου (ορεινού τουρισμού) ανάπτυξης	18
2.2 Οι αρχές της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης.....	23
Κεφάλαιο 3. Μεθοδολογία	27
3.1 Εισαγωγή	27
3.2 Σχεδιασμός Έρευνας.....	27
3.3 Πληθυσμός και Δειγματοληψία.....	27
3.4 Μέθοδοι συλλογής δεδομένων	28
3.5 Εργαλείο έρευνας	28
3.6 Ανάλυση Δεδομένων	29
3.7 Δεοντολογικά ζητήματα	29
3.8 Περιορισμοί.....	29
3.9 Περίληψη.....	29
Κεφάλαιο 4. Αποτελέσματα	30
4.1 Δημογραφικά στοιχεία.....	30
4.2 Πρακτικές Βιώσιμης Ανάπτυξης.....	31
4.3 Δέσμευση της Τοπικής Κοινότητας /Τοπικής αυτοδιοίκησης	35
4.4 Ηθική Αξιοποίηση των Φυσικών Πόρων /Περιβαλλοντική συμμετοχή και ηθικές στάσεις.....	37
4.5 Οικονομικά οφέλη και προκλήσεις	49
4.6 Το Μέλλον του Τουρισμού στην Κόνιτσα	57
4.7 Ψηφιακός Μετασχηματισμός και Βιωσιμότητα	60
4.8 Οργανωτική Συμπεριφορά και Βιωσιμότητα	66

4.9 Αξιοποίηση Φυσικών Πόρων και Τοπικών Προϊόντων	71
4.10 Ρόλος Τοπικών Αρχών και της Κυβέρνησης στην Υποστήριξη της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης.....	79
Κεφάλαιο 5. Συμπεράσματα.....	83
5.1 Περιορισμοί και προτάσεις μελλοντικής έρευνας.....	84
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	87
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	95

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα τελευταία τριάντα χρόνια, ο τουρισμός έχει γίνει κυρίαρχος οικονομικός τομέας παγκοσμίως, όχι μόνο για τον οικονομικό του αντίκτυπο αλλά και για τις δυνατότητές του να ενισχύσει την αξία μιας περιοχής μέσω μη οικονομικών οφελών, όπως κοινωνικές και πολιτιστικές επιπτώσεις. Η διατριβή πραγματεύεται τη σημασία της βιώσιμης επιχειρηματικής ανάπτυξης, ιδιαίτερα της πράσινης επιχειρηματικότητας, η οποία προωθεί την τοπική ανάπτυξη και τη βιώσιμη χρήση των πόρων, βασικούς στόχους του αειφόρου τουρισμού.

Υπογραμμίζει τον τουρισμό ως ένα συγκεκριμένο δίκτυο που αποτελείται από φορείς, που ενδιαφέρονται για την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη για να αποφευχθεί η ανεξέλεγκτη ανάπτυξη, που θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά την ποιότητα των πόρων. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε προορισμούς που χαρακτηρίζονται κυρίως από φυσικά αξιοθέατα, τα οποία θα μπορούσαν να χαθούν ανεπανόρθωτα λόγω της ανεξέλεγκτης εκμετάλλευσης. Ως εκ τούτου, η προσαρμογή της τουριστικής ανάπτυξης ώστε να ικανοποιεί όλες τις απαιτήσεις των ενδιαφερομένων είναι απαραίτητη για την επίτευξη μακροπρόθεσμων θετικών επιπτώσεων του τουρισμού, που επιτυγχάνονται μέσω της συνέργειας οικονομικών, κοινωνικών/πολιτισμικών, οικολογικών, θεσμικών, δημογραφικών και πολιτικών αναπτυξιακών στόχων.

Η μελέτη υπογραμμίζει την ανάγκη για βιώσιμες μορφές τουρισμού ως πιθανή λύση σε περιβαλλοντικά και κοινωνικά ζητήματα που προκαλούνται από την τουριστική ανάπτυξη. Σε αυτές περιλαμβάνονται ο οικοτουρισμός, ο τουρισμός περιπέτειας, ο πολιτιστικός τουρισμός, ο τουρισμός εκδηλώσεων, ο φυσιοτουρισμός, ο ηθικός τουρισμός και ο τουρισμός με βάση την κοινότητα ως βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις έναντι του μαζικού τουρισμού, απαράδεκτου από περιβαλλοντική, κοινωνική, ηθική και πολιτική σκοπιά.

Επιπλέον, ορισμένοι ακαδημαϊκοί έχουν προτείνει τη θεσμική βιωσιμότητα ως τέταρτο πυλώνα βιωσιμότητας, εστιάζοντας στις διαπροσωπικές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένης της επικοινωνίας και της συνεργασίας, ως δομικά στοιχεία των ιδρυμάτων. Αυτή η πτυχή υπογραμμίζει τη σημασία της δημιουργίας καλών σχέσεων με τους ενδιαφερόμενους προορισμούς, υποδηλώνοντας ότι η συνεργασία μεταξύ ενός ευρέος φάσματος ενδιαφερόμενων μερών επιτρέπει μεγαλύτερη βιωσιμότητα όσον αφορά την ανάπτυξη προορισμού.

Η έρευνα αναλύει την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη στην ορεινή περιοχή της Κόνιτσας, λαμβάνοντας υπόψη τους άφθονους φυσικούς πόρους και τις ομορφιές που προσφέρουν οι ορεινές περιοχές. Αντιμετωπίζει τη διττή φύση του ορεινού τουρισμού, ο οποίος παρέχει πολλές ευκαιρίες, αλλά μπορεί επίσης να αποτελέσει πηγή προβλημάτων, ιδίως όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και την ποιότητα ζωής για τις τοπικές κοινωνίες.

ABSTRACT

Over the past thirty years, tourism has become a dominant economic sector worldwide, not only for its economic impact but also for its potential to enhance the value of an area through non-economic benefits such as social and cultural impacts. The thesis deals with the importance of sustainable business development, especially green entrepreneurship, which promotes local development and sustainable use of resources, key objectives of sustainable tourism.

It highlights tourism as a specific network composed of actors interested in sustainable tourism development to avoid uncontrolled development that could negatively affect the quality of resources. This is particularly important in destinations characterized mainly by natural attractions which could be irreparably lost due to uncontrolled exploitation. Therefore, tailoring tourism development to meet all stakeholder requirements is necessary to achieve long-term positive impacts of tourism, which are achieved through the synergy of economic, socio-cultural, ecological, demographic and political development goals.

The study highlights the need for sustainable forms of tourism as a possible solution to environmental and social issues caused by tourism development. These include ecotourism, adventure tourism, event tourism, nature tourism, ethical tourism and community-based tourism as sustainable alternatives to mass tourism, which is unacceptable from an environmental, social, ethical and political point of view.

In addition, some academics have proposed institutional sustainability as a fourth pillar of sustainability, focusing on interpersonal processes, including communication and cooperation, as building blocks of institutions. This aspect highlights the importance of building good relationships with destination stakeholders enables greater sustainability in destination development.

The research analyzes the sustainable tourism development in the mountainous area of Konitsa, taking into account the abundant natural resources and the beauties that the mountainous areas offer. It addresses the dual nature of mountain tourism, which provides many opportunities but can also be a source of problems particularly in terms of environmental impact and quality life for local communities.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Βιώσιμη, Τουριστική, Ανάπτυξη, Κόνιτσα.

KEYWORDS

Sustainable, Tourism, Development, Konitsa.

Κεφάλαιο 1. Εισαγωγή

Τα τελευταία τριάντα χρόνια, οι οικονομικές επιπτώσεις της ανάπτυξης του τουρισμού είχαν ως αποτέλεσμα την κυριαρχία του σε παγκόσμιο επίπεδο, όπου έχει χαρακτηριστεί ως ένας από τους κορυφαίους αναπτυξιακούς οικονομικούς κλάδους πολλών εθνικών οικονομιών (Cernatand Gordon 2012; Koseogluetal. , 2016). Οι σύγχρονες έννοιες της τουριστικής ανάπτυξης υπογραμμίζουν επίσης άλλες επιδράσεις του τουρισμού (Cohenetal, 2014), οι οποίες δεν έχουν κυρίως οικονομικό χαρακτήρα, ωστόσο, μπορούν να αυξήσουν σημαντικά την αξία τόσο του τουρισμού όσο και της περιοχής στην οποία αναπτύσσεται (Bojanic 2011; Buckley 2012; Heetal, 2018). Οι πιο σημαντικές επιπτώσεις είναι σίγουρα οι κοινωνικές και πολιτιστικές επιπτώσεις του τουρισμού στους προορισμούς όπου αναπτύσσεται (SuandSwanson 2017), οι οποίες συμβάλλουν στην αύξηση του βαθμού αναγνώρισης της συγκεκριμένης περιοχής προορισμού και παρέχουν ευκαιρίες για ανάπτυξη άλλων βιομηχανιών. Επίσης, η ανάπτυξη του τουρισμού αυξάνει τον αριθμό των ενδιαφερομένων που ενδιαφέρονται για την ανάπτυξή του (Tugcu 2014). Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη δυνατότητα ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα της πράσινης (HanandYoon 2015). Η πράσινη επιχειρηματικότητα ενθαρρύνει την τοπική ανάπτυξη και τη βιώσιμη χρήση των πόρων, που αποτελούν σημαντικούς στόχους του βιώσιμου τουρισμού.

Έχοντας αυτό κατά νου, ο τουρισμός αντιπροσωπεύει ένα συγκεκριμένο είδος δικτύου που αποτελείται από ενδιαφερόμενους φορείς (Baggio et al, 2010), το οποίο αλλάζει σε μεγάλο βαθμό τον ρόλο που έπαιξε ο τουρισμός στο παρελθόν. Όλοι οι ενδιαφερόμενοι ενδιαφέρονται για την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη. Για να αποφευχθεί η ανεξέλεγκτη ανάπτυξη του τουρισμού, η οποία μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την ποιότητα των πόρων που αφορούν συγκεκριμένο προορισμό, είναι υψίστης σημασίας να παρακολουθείται συνεχώς η ανάπτυξη και ο αντίκτυπός του (Bithas 2011· Torres-Delgadoand López Palomeque 2012). Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε προορισμούς που χαρακτηρίζονται κυρίως από φυσικά αξιοθέατα (Peattie 2010), τα οποία θα χάνονταν ανεπανόρθωτα ως τουριστικό δυναμικό λόγω της ανεξέλεγκτης εκμετάλλευσης. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο να προσαρμοστεί η τουριστική ανάπτυξη στις απαιτήσεις όλων των ενδιαφερομένων στον προορισμό, καθώς μόνο σε αυτή την κατάσταση μπορούν να πραγματοποιηθούν οι μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της τουριστικής ανάπτυξης (Buckley 2012; Milićević etal, 2020). Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η αειφόρος ανάπτυξη του τουρισμού, μέσα από τη συνέργεια

οικονομικών, κοινωνικοπολιτιστικών, οικολογικών, θεσμικών, δημογραφικών και πολιτικών αναπτυξιακών στόχων.

Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης του τουρισμού έχει μπει στο επίκεντρο του αυξανόμενου ενδιαφέροντος των ερευνητών και των υπευθύνων χάραξης πολιτικής. Αναπτύχθηκε ως συνέπεια των υποβαθμιστικών επιπτώσεων του τουρισμού, με στόχο την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων των τουριστικών δραστηριοτήτων (Polonskyetal, 2003; Torres-DelgadoandLópezPalomeque 2014; Zolfanietal, 2015; Saarinen 2015; Grimwoodetal, 2015). Η αειφόρος τουριστική ανάπτυξη διαχειρίζεται τις επιπτώσεις του τουρισμού στο περιβάλλον, την οικονομία και την κοινότητα του προορισμού και διατηρεί και ενισχύει τους πόρους του προορισμού για τις παρούσες και μελλοντικές ανάγκες τόσο των τουριστών όσο και των κοινοτήτων που τους φιλοξενούν (UNWTO 2007). Πολλοί διεθνείς οργανισμοί και επιστήμονες καθόρισαν τρεις βασικές αρχές βιωσιμότητας, δηλαδή πυλώνες, που σχετίζονται με περιβαλλοντικές, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές πτυχές της τουριστικής ανάπτυξης και τόνισαν ότι πρέπει να δημιουργηθεί μια επαρκής ισορροπία μεταξύ των τριών παρατιθέμενων πτυχών για την παροχή όρους βιωσιμότητα (Farsari 2012; Schweinsbergetal, 2012; UNWTO 2013; Amerta 2017; ReiserandPforr 2017; Butler 2018). Συγκεκριμένα, η ανάπτυξη του βιώσιμου τουρισμού θα πρέπει να είναι συνεχώς παραγωγική και να έχει θετικό αντίκτυπο στις τοπικές κοινωνίες, τις κυβερνήσεις και τους επενδυτές, ως φορείς του τουρισμού, στο παρόν και στο μέλλον (Amertaetal, 2018), καθώς και να διασφαλίζει υψηλότερη ικανοποίηση των τουριστών. Η αειφόρος ανάπτυξη του τουρισμού καθορίζεται από τις ακόλουθες επιχειρησιακές κατευθύνσεις: ελαχιστοποίηση της παρέμβασης στο φυσικό περιβάλλον, διασφάλιση του σεβασμού των πολιτιστικών διαφορών, μεγιστοποίηση της συμπερίληψης των τοπικών κοινοτήτων στις τουριστικές υπηρεσίες και παροχή υψηλότερης ποιότητας τουριστικής εμπειρίας (Bugdoletal, 2019; Trišić 2019).

Το κοινωνικό και πολιτιστικό κόστος του τουρισμού είναι το λιγότερο εμφανές και το πιο δύσκολο να ποσοτικοποιηθεί. Αντίθετα, ο οικονομικός αντίκτυπος είναι συνήθως ο κύριος στόχος της τουριστικής ανάπτυξης. Ο αντίκτυπος του τουρισμού στο περιβάλλον είναι εμφανής, ωστόσο, οι επιπτώσεις στην κοινότητα και τον πολιτισμό υποδοχής συμβαίνουν σταδιακά, επηρεάζουν κάθε προορισμό και ανθρώπους διαφορετικά και είναι δύσκολο να διαχωριστούν από άλλες επιπτώσεις (InksonandMinnaert 2018). Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Cole (2006), οι

οικονομικές και οικολογικές πτυχές έχουν προτεραιότητα έναντι των κοινωνικών και πολιτιστικών. Ωστόσο, ορισμένες μελέτες έχουν διαπιστώσει ότι η περιβαλλοντική πτυχή συχνά περιθωριοποιείται, ενώ η οικονομική έχει προτεραιότητα (Mihalič et al, 2012). Γενικά, οι περισσότεροι τουριστικοί προορισμοί θέλουν να προσελκύσουν όσο το δυνατόν περισσότερους τουρίστες, επομένως εφαρμόζουν στρατηγικές οικονομικής μεγιστοποίησης (Gössling et al, 2016). Ως πιθανή λύση στα προβλήματα στον περιβαλλοντικό και κοινωνικό τομέα που προκαλεί η τουριστική ανάπτυξη, έχουν προκύψει μια σειρά από νέες πρωτοβουλίες που απαιτούν βιώσιμες μορφές τουρισμού. Αυτές περιλαμβάνουν τον οικοτουρισμό, την ψυχαγωγία, την αδρεναλίνη, τον πολιτιστικό τουρισμό, την εκδήλωση, τη φύση, τον γεωγραφικό, ηθικό τουρισμό και τον τουρισμό που βασίζεται στην κοινότητα και αποτελούν μια βιώσιμη εναλλακτική λύση για τον μαζικό τουρισμό που είναι απαράδεκτος από περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς, ηθικούς και πολιτικούς όρους (Mihalic 2016, Chettiparamband Kokkranikal 2012· Novelli 2005).

Ωστόσο, ορισμένοι ακαδημαϊκοί πρότειναν τη θεσμική βιωσιμότητα ως τέταρτο πυλώνα της έννοιας της βιωσιμότητας. Σύμφωνα με τον Sprangenberg (2002), οι διαπροσωπικές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένης της επικοινωνίας και της συνεργασίας, είναι τα δομικά στοιχεία των θεσμών. Παρέχουν πληροφορίες και θέτουν κανόνες που διέπουν την αλληλεπίδραση μεταξύ των μελών της κοινότητας. Εστιάζοντας στη θεσμική βιωσιμότητα ως στοιχείο διακυβέρνησης για την αειφόρο ανάπτυξη, σημαίνει ότι θα πρέπει να επικεντρωθούμε στις δραστηριότητες που εκτελούνται από διαφορετικά ιδρύματα σχετικά με τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και την εφαρμογή της πολιτικής αειφορίας (Pfahl 2005). Οι Inglés-Yuba et al (2016) προτείνουν ότι η αειφόρος ανάπτυξη αντιπροσωπεύει ένα σύστημα που αποτελείται από τέσσερις διαστάσεις (οικονομική, περιβαλλοντική, κοινωνική και θεσμική), συμπεριλαμβανομένων των αλληλεπιδράσεων μεταξύ των δεικτών σε κάθε μία από τις διαστάσεις, καθώς και των αλληλεπιδράσεων μεταξύ των ίδιων των διαστάσεων. Στην ανάλυσή τους για τη θεσμική διάσταση, οι Babí et al, (2019) τόνισαν τη σημασία της δημιουργίας καλών σχέσεων με τους ενδιαφερόμενους προορισμούς. Με άλλα λόγια, η συνεργασία μεταξύ ευρείας γκάμας ενδιαφερόμενων μερών επιτρέπει μεγαλύτερη βιωσιμότητα όσον αφορά την ανάπτυξη προορισμού. Οι Badola et al, (2018) είναι της άποψης ότι τα ιδρύματα εφαρμόζουν κανονισμούς και καθορίζουν τη φύση των τουριστικών δραστηριοτήτων, επηρεάζοντας έτσι τη συμπεριφορά του τουρίστα. Τα

ιδρύματα που εργάζονται σε τοπικό επίπεδο έχουν τη δυνατότητα να διασφαλίσουν ότι ο τουρισμός με βάση τη φύση δεν μετατρέπεται σε μαζικό τουρισμό, καθορίζοντας τα όρια που σχετίζονται με τον αριθμό των τουριστών και την ανάπτυξη των υποδομών.

Το φυσικό περιβάλλον, ως βάση για την τουριστική ανάπτυξη, περιλαμβάνει πολλές προκλήσεις που σχετίζονται με τις επιχειρηματικές δραστηριότητες όσον αφορά τη διαχείριση των επισκεπτών, των φυσικών πόρων και των κοινοτήτων (Lundberg και Fredman 2012). Ο τουρισμός σε προστατευόμενες ζώνες μπορεί να προκαλέσει υπερβολική ζημιά σε ζωτικές αξίες αυτών των περιοχών, ειδικά εάν δεν αναπτυχθεί σωστά. Σε ορισμένες προστατευόμενες ζώνες υπάρχουν τόσο πολλοί επισκέπτες, που το περιβάλλον και η ποιότητα της τουριστικής εμπειρίας υποφέρουν εξίσου. Επίσης, οι τουριστικές εγκαταστάσεις συχνά δεν συνάδουν με τους στόχους διατήρησης, με αποτέλεσμα να βλάπτουν τα φυσικά τοπία. Από την άλλη πλευρά, εάν είναι στρατηγικός και βιώσιμος διαχειριστής, ο τουρισμός μπορεί να είναι μια θετική δύναμη, φέρνοντας ευημερία στις προστατευόμενες ζώνες και στις τοπικές κοινωνίες με παρόμοιο τρόπο (Jončić and Ivanović 2004; Yangetal, 2012). Η αυξανόμενη ζήτηση για επίσκεψη και εμπειρία σε προστατευόμενες περιοχές, συμπεριλαμβανομένων των βουνών, απαιτεί τέτοιες πρακτικές διαχείρισης που ενσωματώνουν τη διατήρηση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων και την παροχή τουριστικής εμπειρίας κορυφαίας ποιότητας (Manningetal, 2017). Οι στρατηγικές που βασίζονται στην αειφορία περιλαμβάνουν πιο σταθερή διαχείριση της ευημερίας των ενδιαφερομένων ενώ και προσφέρουν λύσεις που σχετίζονται με τη διατήρηση των φυσικών πόρων των προστατευόμενων περιοχών (Mitchelletal, 2013; Maetal, 2018).

Ένας μεγάλος αριθμός ορεινών περιοχών παρέχει μια ποικίλη βάση πόρων για τουριστικές δραστηριότητες (Chiodoetal, 2019), κυρίως λόγω των άφθονων φυσικών πόρων και των ομορφιών. Οι προστατευόμενες ορεινές περιοχές είναι ζωτικής σημασίας για την προστασία των ευάλωτων ορεινών οικοσυστημάτων, ωστόσο, μπορούν να είναι δημοφιλείς τουριστικοί προορισμοί και να προσελκύσουν μεγάλο αριθμό τουριστών (Hibneretal, 2018; Telbiszetal, 2020). Ο ορεινός τουρισμός συνδέεται άμεσα με τον αειφόρο τουρισμό και συνδέεται πρακτικά με τους φυσικούς οικοτόπους και τη βιοποικιλότητά τους, όπου τα εθνικά πάρκα, οι προστατευόμενες περιοχές, οι αγροτικές περιοχές και η δέσμευση του τοπικού πληθυσμού έχουν μεγάλη σημασία (Magadán-DíazandRivas-García, 2019). Μπορεί επίσης να αποτελέσει σημαντικό μοχλό για την αγροτική ανάπτυξη, δηλαδή το εργαλείο για την οικονομική

αναδιάρθρωση και την τοπική ανάπτυξη στις ορεινές κοινότητες (Lunetal, 2016). Η τουριστική ανάπτυξη στις ορεινές περιοχές μπορεί να προσφέρει καλύτερη ποιότητα ζωής στην τοπική κοινωνία με την εφαρμογή πρωτοβουλιών βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης και τη διατήρηση του περιβάλλοντος. Από κοινωνικοοικονομική και περιβαλλοντική άποψη, ο ορεινός τουρισμός είναι ένα δίκικοπο μαχαίρι: προσφέρει πολλές ευκαιρίες, αλλά μπορεί επίσης να είναι πηγή προβλημάτων (NepalandChipeniuk, 2005). Ο ορεινός τουρισμός περιλαμβάνει μια σειρά από διαφορετικές υπαίθριες δραστηριότητες αναψυχής και αθλητικών δραστηριοτήτων (UNWTO, 2020). Σε πολλούς ορεινούς προορισμούς, ο τουρισμός είναι η κύρια πηγή εισοδήματος, ωστόσο, ορισμένες μορφές τουρισμού έχουν αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις (Gløersenetal, 2016).

Τα τελευταία χρόνια, λοιπόν, η ανάπτυξη του τουρισμού έχει αναδειχθεί σε σημαντικό παράγοντα της οικονομικής ανάπτυξης σε παγκόσμιο επίπεδο, επιφέροντας όχι μόνο οικονομικά αλλά και κοινωνικά και πολιτιστικά οφέλη. Η βιώσιμη ανάπτυξη στον τουριστικό τομέα αποτελεί μια απαραίτητη στρατηγική για την προστασία και διατήρηση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, ιδιαίτερα σε ευαίσθητες περιοχές όπως οι ορεινές. Η συγκεκριμένη μελέτη επικεντρώνεται στη βιώσιμη τουριστική επιχειρηματικότητα στην ορεινή περιοχή της Κόνιτσας, με στόχο την ανάδειξη και προώθηση πρακτικών που θα ενισχύσουν την τοπική οικονομία, ενώ ταυτόχρονα θα διαφυλάξουν την οικολογική ισορροπία και την πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής.

Η επιλογή της Κόνιτσας ως αντικείμενο μελέτης βασίζεται σε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που την καθιστούν ιδανική για την ανάλυση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης.

Λόγοι Επιλογής της Κόνιτσας

1. **Πλούσιο Φυσικό Περιβάλλον:** Η Κόνιτσα διαθέτει μια πλούσια φυσική κληρονομιά με πολλά αξιοθέατα όπως το φαράγγι του Αώου, τα βουνά της Τύμφης, του Γράμμου και του Σμόλικα και τα Μαστοροχώρια. Αυτά τα φυσικά τοπία αποτελούν σημαντικά τουριστικά θέλγητρα και προσφέρουν πολλές ευκαιρίες για ανάπτυξη βιώσιμου τουρισμού (Hibneretal., 2018).
2. **Πολιτιστική Κληρονομιά:** Η περιοχή διαθέτει επίσης σημαντικά πολιτιστικά μνημεία και παραδόσεις που μπορούν να προσελκύσουν τουρίστες. Η

προστασία και ανάδειξη αυτής της κληρονομιάς είναι απαραίτητη για τη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής (Telbiszetal., 2020).

3. **Κοινωνικοοικονομικά Οφέλη:** Ο τουρισμός στην Κόνιτσα μπορεί να προσφέρει σημαντικά οικονομικά οφέλη για την τοπική κοινότητα, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων (Lunetal., 2016).

Ο κύριος σκοπός της μελέτης είναι η διερεύνηση των δυνατοτήτων για την ανάπτυξη βιώσιμων τουριστικών δραστηριοτήτων στην περιοχή της Κόνιτσας, με στόχο την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Οι στόχοι της μελέτης περιλαμβάνουν:

- Την ανάλυση των υφιστάμενων τουριστικών πρακτικών στην περιοχή και την αξιολόγηση της βιωσιμότητάς τους.
- Την καταγραφή των αντιλήψεων και των συμπεριφορών των τοπικών επιχειρηματιών και των τουριστών σχετικά με τη βιώσιμη ανάπτυξη.
- Την πρόταση στρατηγικών και πρακτικών για την προώθηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης.
- Τη διερεύνηση των δυνατοτήτων συνεργασίας μεταξύ τοπικών φορέων, επιχειρήσεων και τουριστών για την επίτευξη των στόχων βιωσιμότητας.

Η μελέτη επιχειρεί να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της μειωμένης τουριστικής επιχειρηματικότητας στην περιοχή της Κόνιτσας, συνδυάζοντας την προώθηση βιώσιμων πρακτικών ανάπτυξης. Η περιοχή της Κόνιτσας, παρά την πλούσια φυσική και πολιτιστική της κληρονομιά, δεν έχει αξιοποιηθεί πλήρως ως τουριστικός προορισμός. Η έλλειψη υποδομών και η απουσία συντονισμένων προσπαθειών για την προώθηση του βιώσιμου τουρισμού έχουν περιορίσει τις δυνατότητες ανάπτυξης της περιοχής.

Η βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη μπορεί να προσφέρει λύσεις στα προβλήματα αυτά, προωθώντας πρακτικές που προστατεύουν το περιβάλλον, ενισχύουν την τοπική οικονομία και βελτιώνουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων. Μέσω της μελέτης αυτής, επιδιώκεται η ανάδειξη της Κόνιτσας ως πρότυπο βιώσιμου τουριστικού προορισμού,

συνδυάζοντας την προστασία του περιβάλλοντος με την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας.

Κεφάλαιο 2. Θεωρητικό πλαίσιο

2.1 Η έννοια της αειφόρου (ορεινού τουρισμού) ανάπτυξης

Η ιδέα της αειφόρου ανάπτυξης υπογραμμίστηκε για πρώτη φορά από τη Διεθνή Ένωση για τη Διατήρηση της Φύσης και των Φυσικών Πόρων (IUCN) στην Παγκόσμια Στρατηγική Διατήρησής της το 1980. Το 1987, η έκθεση της Επιτροπής Brundtland όρισε τη βιώσιμη ανάπτυξη ως «Ανάπτυξη που ανταποκρίνεται στις ανάγκες του παρόντος χωρίς να διακυβεύεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες». Αν και δεν υπάρχει καθολικά αποδεκτή κατανόηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης, η Έκθεση Brundtland την όρισε για πρώτη φορά. Έχοντας υπόψη αυτόν τον ορισμό, διαφορετικές κυβερνήσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) και ερευνητές προσπάθησαν να βρουν τους δικούς τους ορισμούς, ο καθένας με τη δική του εστίαση. Πίνακας 1, ο οποίος βασίζεται στους Thierstein, Walser (2000) και Schleicher-Tappeseretal. (1998), συγκρίνει τα περιεχόμενα αυτών των βασικών ορισμών που αναλύθηκαν στα συγκεκριμένα συστατικά τους και ανατέθηκαν σε πέντε διαφορετικές πτυχές της βιώσιμης ανάπτυξης, δηλαδή περιβάλλον, οικονομία, κοινωνία, διαδικασίες/συστήματα λήψης αποφάσεων και ηθική (βλ. Πίνακα 1).

Πίνακας 1. Σύγκριση των συνιστωσών των διαφορετικών ορισμών της βιωσιμότητας

Σύστημα	Στόχοι				
	Περιβάλλον	Οικονομία	Κοινωνία	Διαδικασίες	Ηθική
Έκθεση Brundtland	Η αειφόρος ανάπτυξη είναι «η ανάπτυξη που ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να διακυβεύεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες».				
WTO, Συμβούλιο της Γης (1995)	Ο αειφόρος τουρισμός «θεωρείται ότι οδηγεί στη διαχείριση όλων των πόρων με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορούν να εκπληρωθούν οι οικονομικές, κοινωνικές και αισθητικές ανάγκες διατηρώντας	Η ενεργός συμβολή του τουρισμού στη βιώσιμη ανάπτυξη προϋποθέτει απαραίτητως την αλληλεγγύη, τον αμοιβαίο σεβασμό και τη συμμετοχή όλων των φορέων, δημόσιων και	Η αειφόρος τουριστική ανάπτυξη ανταποκρίνεται στις ανάγκες των σημερινών		

	παράλληλα την πολιτιστική ακεραιότητα, τις βασικές οικολογικές διαδικασίες, τη βιολογική ποικιλότητα και τα συστήματα υποστήριξης της ζωής».	ιδιωτικών, που εμπλέκονται στη διαδικασία, και πρέπει να βασίζεται σε αποτελεσματικούς μηχανισμούς συνεργασίας σε όλα τα επίπεδα: τοπικό, εθνικό, περιφερειακό και Διεθνές.	τουριστών και των περιοχών υποδοχής, ενώ παράλληλα προστατεύει και ενισχύει τις ευκαιρίες για το μέλλον.
Στρατηγική της ΕΕ για τον αειφόρο τουρισμό	Η ανάπτυξη του τουρισμού δεν πρέπει πλέον να αναφέρεται σε καταστροφή της φύσης ή να χρησιμοποιεί πόρους, αποφεύγει τις αρνητικές επιπτώσεις ή τις μειώνει στο ελάχιστο.	Συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων	Ο τουρισμός πρέπει να αποφέρει οικονομικά και κοινωνικά ισορροπημένα οφέλη.
Alpconvention, Τουρισμός	Περιβαλλοντικά συμβατός τουρισμός	Προώθηση της ανταγωνιστικότητας των αλπικών περιοχών στον τουρισμό, εξέταση της συμβολής του τουρισμού στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη	Ανταλλαγή γνώσης, κοινά προγράμματα για την προώθηση της ποιότητας του τουρισμού

Στρατηγική αειφόρου ανάπτυξης 2002	Οι περιοχές φυσικής σημασίας και βιοποικιλότητας πρέπει να διατηρηθούν. Η κατανάλωση ανανεώσιμων πόρων πρέπει να διατηρείται κάτω από το επίπεδο αναγέννησης από την κατανάλωση μη ανανεώσιμων πόρων. Οποιοσδήποτε επιπτώσεις εκπομπών και τοξικών ουσιών στο φυσικό περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία πρέπει να μειωθούν σε ασφαλές επίπεδο.	Η ανάπτυξη είναι βιώσιμη εάν διατηρηθεί η ευημερία και η ικανότητα για οικονομική ανάπτυξη (διατήρηση εισοδήματος και απασχόλησης, το κεφάλαιο πρέπει τουλάχιστον να διατηρηθεί και να παρουσιάσει ποιοτική βελτίωση, να βελτιωθεί η οικονομική ανταγωνιστικότη α και η ικανότητα για καινοτομία.	Η ανθρώπινη υγεία και ασφάλεια πρέπει να προστατεύονται πλήρως, πρέπει να παρέχεται εκπαίδευση, διασφαλίζοντας την ατομική ανάπτυξη και ταυτότητα. Ο πολιτισμός πρέπει να προωθηθεί, μαζί με τη διατήρηση και ανάπτυξη των κοινωνικών αξιών και πόρων που συνθέτουν το κοινωνικό κεφάλαιο.	Η διαφανής λήψη αποφάσεων με τη συμμετοχή διαφόρων μερών θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι ανησυχίες της αειφόρου ανάπτυξης λαμβάνονται υπόψη στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό στις πολιτικές αποφάσεις.	Πρέπει να διασφαλίζονται ίσα δικαιώματα και ασφάλεια δικαίου για όλους, με ιδιαίτερη προσοχή στα ίσα δικαιώματα γυναικών και ανδρών, στα ίσα δικαιώματα και στην προστασία των μειονοτήτων και στον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. προοπτικές μεταξύ γενεών (τα μέτρα πρέπει να αντιμετωπίζουν μακροπρόθεσμα προβλήματα ή τάσεις)
---	--	---	---	---	---

Thierstein, A., & Walser, M. (2000). *The Sustainable Region: A Model for Action*. Institute for Public Services and Tourism Contributions to the Regional Economy, Vol. 1. Berne, Switzerland; Stuttgart, Germany; and Vienna, Austria.

Schleicher-Tappeser, R., Lukesch, R., Strati, F., Sweeney, G. P., & Thierstein, A. (1998). *Instruments for Sustainable Regional Development. The INSURED Project – Final Report*. EURES Report 9.

Εκτός από αυτούς τους ορισμούς, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (WTO, 2001) προσθέτει τα ακόλουθα:

Η αειφόρος τουριστική ανάπτυξη ανταποκρίνεται στις ανάγκες των σημερινών τουριστών και των περιοχών υποδοχής, ενώ παράλληλα προστατεύει και ενισχύει τις ευκαιρίες για το μέλλον. Θεωρείται ότι οδηγεί στη διαχείριση όλων των πόρων με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορούν να εκπληρωθούν οι οικονομικές, κοινωνικές και αισθητικές ανάγκες διατηρώντας παράλληλα την πολιτιστική ακεραιότητα, τις βασικές οικολογικές διαδικασίες, τη βιολογική ποικιλότητα και τα συστήματα υποστήριξης της ζωής.

Το έργο για το βουνό του Πανεπιστημίου των Ηνωμένων Εθνών (UNU) διαδραμάτισε βασικό ρόλο στο να φέρει τη βιώσιμη ορεινή ανάπτυξη στο επίκεντρο της διεθνούς προσοχής. Οι Jansky και Furuyashiki (2002) αναφέρουν ότι είχε ως αποτέλεσμα η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ να ορίσει το έτος 2002 ως Διεθνές Έτος των Βουνών. Επιπλέον, το UNU MountainProject παρείχε το προβάδισμα για την απόκτηση του καθεστώτος υψηλής προτεραιότητας για τα προβλήματα του ορεινού οικοσυστήματος κατά τη διάρκεια της Διάσκεψης του ΟΗΕ για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη (UNCED) στο Ρίο ντε Τζανέιρο της Βραζιλίας το 1992 που οδήγησε στο πρωτεύον κεφάλαιο της Συνόδου Κορυφής για τη Γη, Ατζέντα 21 (Κεφάλαιο 13: Διαχείριση εύθραυστων οικοσυστημάτων:

Βιώσιμη Ορεινή Ανάπτυξη). Οι Kohler και Byers (1999) επισημαίνουν ότι αυτό το έγγραφο ήταν ένα μεγάλο βήμα προς την κατεύθυνση της συνειδητοποίησης της σημασίας των βουνών του κόσμου. Αυτό το κεφάλαιο αναφέρει ότι η μοίρα των βουνών μπορεί να επηρεάσει περισσότερο από το ήμισυ του παγκόσμιου πληθυσμού και ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στους ορεινούς πόρους, ιδιαίτερα στο νερό και τη βιοποικιλότητα.

Όταν εξετάζουμε τον αειφόρο τουρισμό, ο Liu (2003) δηλώνει ότι είναι σημαντικό να εξεταστεί ο ρόλος της τουριστικής ζήτησης και η φύση των τουριστικών πόρων, καθώς και η σημασία της ισότητας μεταξύ των γενεών, ο ρόλος του τουρισμού στην προώθηση της κοινωνικής-πολιτιστικής ανάπτυξης, τη μέτρηση της βιωσιμότητας και τέλος τις μορφές βιώσιμης ανάπτυξης. Επιπλέον, ο Prosser (1994) τονίζει τις ακόλουθες

τέσσερις δυνάμεις της κοινωνικής αλλαγής που οδηγούν την αναζήτηση για βιώσιμο τουρισμό: τη δυσαρέσκεια με τα υπάρχοντα προϊόντα, αυξανόμενη περιβαλλοντική συνείδηση και πολιτιστική ευαισθησία, την αξιοποίηση από τις περιοχές προορισμού των πολύτιμων πόρων που διαθέτουν και της ευπάθειας τους, και η μεταβαλλόμενη στάση των προγραμματιστών και των tour-operators. Η αειφορία θεωρείται ευρέως ως υπόσχεση, ως μέσο για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των αρνητικών επιπτώσεων του τουρισμού και τη διατήρηση της μακροπρόθεσμης σκοπιμότητάς της. Ο Cater (1993) προσδιορίζει περαιτέρω τρεις βασικούς στόχους για τον αειφόρο τουρισμό: την ικανοποίηση των αναγκών του πληθυσμού υποδοχής όσον αφορά τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, την ικανοποίηση των απαιτήσεων ενός αυξανόμενου αριθμού τουριστών και τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος, για την επίτευξη και των δύο προηγούμενων στόχων. Πρέπει να υπάρξει, όπως επισημαίνει ο Farrell (1999), μια ομαλή και διαφανή ενοποίηση της οικονομίας, της κοινωνίας και του περιβάλλοντος. Επιπλέον, είναι μια παραπλανητική ιδέα να υποθέσουμε ότι ο οικο-τουρισμός, τον οποίο ο Ceballos-Lascurain (1996) ορίζει ως περιβαλλοντικά υπεύθυνο ταξίδι σε σχετικά μη διαταραγμένες ή προστατευόμενες φυσικές περιοχές - μπορεί να είναι ο δρόμος προς την αειφόρο ανάπτυξη. Αυτές ακριβώς οι απομακρυσμένες και παρθένες περιοχές, που αναζητούν οι οικοτουρίστες, είναι οι εξαιρετικά εύθραυστες και ευαίσθητες στις ανθρώπινες επιπτώσεις και οι πιο εύάλωτες σε πολιτιστικές διαταραχές και περιβαλλοντική υποβάθμιση. Ως αποτέλεσμα, καμία από τις μορφές εναλλακτικού τουρισμού δεν μπορεί να βασιστεί ως ο τρόπος για την προώθηση μιας βιώσιμης και αναπτυσσόμενης τουριστικής βιομηχανίας στην Ελβετία καθώς και παγκοσμίως.

Όπως αναφέρουν οι Kohler και Byers (1999), ο τουρισμός επηρεάζει τα βουνά με πολλούς τρόπους. Οικονομικά, τα τουριστικά θέρετρα στα βουνά εξαρτώνται άμεσα από τους πελάτες τους. Υπάρχουν άμεσα και έμμεσα οφέλη σε πολλούς τομείς και κοινότητες εντός και εκτός των περιοχών του θέρετρου. Ωστόσο, ένα σημαντικό μερίδιο των εσόδων από τον τουρισμό εξαπλώνεται σε περιοχές εκτός των βουνών. Επιπλέον, οι τουριστικές δραστηριότητες έχουν βιοφυσικές επιπτώσεις. Για παράδειγμα, μονοπάτια και πίστες σκι μπορεί να τροποποιήσουν ευαίσθητες περιοχές των Άλπεων, οι άνθρωποι προκαλούν γνωστές επιπτώσεις κατά μήκος των ορεινών μονοπατιών και η άγρια ζωή μπορεί να διαταραχθεί. Από κοινωνική και πολιτιστική πλευρά, οι τουρίστες μπορεί να διαταράξουν τις παραδόσεις, να επηρεάσουν τις ορεινές

κοινότητες με τον αριθμό και τον τρόπο ζωής τους και να προσελκύσουν παρόχους υπηρεσιών εκτός των βουνών για να γίνουν μόνιμοι κάτοικοι στα ορεινά θέρετρα. Αυτές οι αρνητικές επιπτώσεις πρέπει πάντοτε να αντισταθμίζονται έναντι θετικών επιρροών, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών οφελών. Η προώθηση του τουρισμού στα βουνά βασίζεται σε ιδιαίτερα ελκυστικά για τον τουρίστα χαρακτηριστικά. Μεταξύ αυτών είναι ο καθαρός, δροσερός αέρας, η ποικίλη τοπογραφία και η γραφική ομορφιά των βουνών και των πολιτιστικών τοπίων. Επιπλέον, ο τουρισμός προσφέρει μεγάλη ποικιλία ευκαιριών.

Οι τουριστικές δραστηριότητες σε ορεινές περιοχές περιλαμβάνουν κολύμπι, περπάτημα, επίσκεψη σε χωριά και εθνικά πάρκα, σκι, χιονοσανίδα, σκάλισμα-κηπουρική, παρατήρηση πουλιών, κολύμπι στα ποτάμια και μια σειρά από νέα ακραία αθλήματα τάσης που έχουν αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια, όπως το bungee jumping, αναρρίχηση -αλεξίπτωτο πλαγιάς, ράφτινγκ στο ποτάμι και ορειβασία. Τα βουνά, αναγνωρισμένα από καιρό ως καταφύγιο για πνευματική ανανέωση, θα γίνουν ακόμα πιο ελκυστικά ως τόποι διαφυγής σε έναν κόσμο που αστικοποιείται ταχέως. Σε μακροχρόνιες ορεινές τουριστικές περιοχές, όπως λ.χ στις Άνδεις, τις Άλπεις, τα Βραχώδη Όρη ή τα Ιμαλία, ο τουρισμός παρέχει έως και το 90 τοις εκατό του περιφερειακού εισοδήματος. Ως εκ τούτου, ο τουρισμός έχει βελτιώσει σημαντικά την πρόσβαση, την επικοινωνία και τις υποδομές, καθώς και τα επίπεδα εκπαίδευσης σε προηγουμένως απομακρυσμένες περιοχές με φτωχούς πόρους που μαστίζονταν από προβλήματα επιβίωσης και μετανάστευσης.

2.2 Οι αρχές της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης

Οι Samy και El-Barmelgy (2005) αναφέρουν ότι οι αρχές της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης αποτελούνται από περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές-πολιτιστικές πτυχές. Για να είναι επιτυχής μακροπρόθεσμα, πρέπει να δημιουργηθεί μια βιώσιμη ισορροπία μεταξύ αυτών των τριών διαστάσεων. Αυτό οδηγεί τη διαχείριση όλων των πόρων με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορούν να εκπληρωθούν οικονομικές, κοινωνικές και αισθητικές ανάγκες, διατηρώντας παράλληλα την πολιτισμική ακεραιότητα, τις σημαντικές οικολογικές διαδικασίες, τη βιολογική ποικιλότητα και τα συστήματα υποστήριξης της ζωής. Στη βιβλιογραφία που ανασκοπήθηκε, έχουν προταθεί αρκετές δέσμες αρχών για την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη. Τα περισσότερα

από αυτά τα σύνολα αναφέρονται σε πτυχές που αφορούν τις τοπικές κοινότητες, τη βιώσιμη χρήση των πόρων, τον σχεδιασμό για τον τουρισμό, καθώς και την προώθηση της ενημέρωσης και της έρευνας. Ο Πίνακας 2, ο οποίος βασίζεται στον Eber (1992), δείχνει τις δέκα αρχές της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης που βασίζονται σε τέσσερις βασικούς πυλώνες.

Αυτές οι αρχές χτίζουν τα θεμέλια και παρέχουν άμεση αξία στη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη και δημιουργήθηκαν για να συμπέσουν με τη Σύνοδο Κορυφής της Γης του Ρίο το 1992 και στοχεύουν να επηρεάσουν τις πολιτικές και τα προγράμματα που υιοθετήθηκαν για την προσπάθεια βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης.

Πίνακας 2. Αρχές Βιώσιμης Τουριστικής Ανάπτυξης

Πυλώνες	Αρχές	Έννοια
Οικονομική Βιωσιμότητα	1- Διατήρηση της διαφορετικότητας	Η διατήρηση και η προώθηση της φυσικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ποικιλομορφίας είναι απαραίτητη για τον μακροπρόθεσμο βιώσιμο τουρισμό και δημιουργεί μια ανθεκτική βάση για τη βιομηχανία.
	2- Στήριξη των Τοπικών Οικονομιών	Ο τουρισμός που υποστηρίζει ένα ευρύ φάσμα τοπικών οικονομικών δραστηριοτήτων και ο οποίος λαμβάνει υπόψη το περιβαλλοντικό κόστος και τις αξίες προστατεύει αυτές τις οικονομίες και αποφεύγει την περιβαλλοντική ζημιά.
	3- Μάρκετινγκ Τουρισμού Υπεύθυνα	Το μάρκετινγκ που παρέχει στους τουρίστες πλήρη και υπεύθυνα πληροφόρηση αυξάνει το σεβασμό για το φυσικό, κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον των περιοχών προορισμού και ενισχύει την ικανοποίηση των πελατών.
Οικολογική Βιωσιμότητα	4- Βιώσιμη χρήση πόρων	Η διατήρηση και η βιώσιμη χρήση των πόρων - φυσικών, κοινωνικών και πολιτιστικών είναι ζωτικής σημασίας και έχει μακροπρόθεσμη επιχειρηματική λογική.
	5- Μείωση της υπερκατανάλωσης	Η μείωση της υπερκατανάλωσης και των απορριμμάτων αποφεύγει το κόστος αποκατάστασης μακροπρόθεσμων

	και της σπατάλης	ζημιών και συμβάλλει στην ποιότητα του τουρισμού. Η επάρκεια σχετίζεται με την ικανότητα της υπάρχουσας υποδομής να χειρίζεται τα παραγόμενα απόβλητα και τη σωστή μέθοδο επεξεργασίας.
Πολιτιστική Βιωσιμότητα	6- Εκπαιδευτικό Προσωπικό	Η εκπαίδευση του προσωπικού, η οποία ενσωματώνει τον αιεφόρο τουρισμό στις εργασιακές πρακτικές μαζί με την πρόσληψη τοπικού προσωπικού σε όλα τα επίπεδα, βελτιώνει την ποιότητα του τουριστικού προϊόντος.
	7- Ανάλυση Ερευνας	Η συνεχής έρευνα και παρακολούθηση από τον κλάδο με τη χρήση αποτελεσματικής συλλογής και ανάλυσης δεδομένων είναι απαραίτητη για να βοηθήσει στην επίλυση προβλημάτων και να αποφέρει οφέλη στους προορισμούς, τη βιομηχανία και τους καταναλωτές.
Αειφορία Τοπικών Κοινοτήτων	8- Ενσωμάτωση του τουρισμού στον προγραμματισμό	Η τουριστική ανάπτυξη, η οποία ενσωματώνεται σε ένα εθνικό και τοπικό πλαίσιο στρατηγικού σχεδιασμού, αναλαμβάνει εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων και αυξάνει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του τουρισμού. Ο ολοκληρωμένος σχεδιασμός αφορά επίσης τον καλό συντονισμό και τη σύνδεση μεταξύ των διαφόρων φορέων που εμπλέκονται στη λήψη αποφάσεων που επηρεάζουν την περιοχή.
	9- Συμμετοχή των Τοπικών Κοινοτήτων	Η πλήρης συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών στον τουριστικό τομέα όχι μόνο ωφελεί αυτές και το περιβάλλον γενικότερα αλλά βελτιώνει και την ποιότητα της τουριστικής εμπειρίας.
	10- Διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη και το κοινό	Η διαβούλευση μεταξύ της τουριστικής βιομηχανίας και των τοπικών κοινοτήτων, οργανισμών και ιδρυμάτων είναι απαραίτητη εάν πρόκειται να συνεργαστούν μεταξύ τους και να επιλύσουν πιθανές συγκρούσεις συμφερόντων.

Eber, S. (1992). Beyond the Green Horizon: A Discussion Paper on Principles for Sustainable Tourism. London, United Kingdom: WWFand Tourism Concern.

Η Ατζέντα 2030 των Ηνωμένων Εθνών περιλαμβάνει τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDG s), οι οποίοι αποτελούν ένα παγκόσμιο πλαίσιο για την εξάλειψη της φτώχειας, την προστασία του πλανήτη και την εξασφάλιση της ευημερίας για όλους. Οι στόχοι αυτοί είναι άμεσα συνδεδεμένοι με την τουριστική ανάπτυξη, ιδιαίτερα σε περιοχές με πλούσια φυσική και πολιτιστική κληρονομιά, όπως η Κόνιτσα.

Το Σχέδιο για το Κλίμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στοχεύει στη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και στην προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η ανάπτυξη βιώσιμων τουριστικών πρακτικών στην Κόνιτσα μπορεί να συμβάλει στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της περιοχής και στην προστασία των φυσικών της πόρων.

Κεφάλαιο 3. Μεθοδολογία

3.1 Εισαγωγή

Αυτό το κεφάλαιο περιγράφει τη μεθοδολογία που υιοθετήθηκε για τη διεξαγωγή ποσοτικής έρευνας για τον αιφόρο τουρισμό. Το επίκεντρο είναι να κατανοήσουμε τις αντιλήψεις, τις συμπεριφορές και τις προτιμήσεις των τουριστών που σχετίζονται με τις πρακτικές βιώσιμου τουρισμού. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει τον σχεδιασμό της έρευνας, την επιλογή πληθυσμού και δείγματος, τις μεθόδους συλλογής δεδομένων και τις αναλυτικές τεχνικές που χρησιμοποιούνται για την ερμηνεία των δεδομένων.

3.2 Σχεδιασμός Έρευνας

Η μελέτη χρησιμοποιεί περιγραφικό ερευνητικό σχεδιασμό με χρήση ποσοτικής προσέγγισης. Αυτός ο σχεδιασμός επιλέγεται για να ποσοτικοποιήσει στάσεις, απόψεις, συμπεριφορές και άλλες καθορισμένες μεταβλητές - και να γενικεύσει αποτελέσματα από ένα μεγαλύτερο δείγμα πληθυσμού. Ο ποσοτικός χαρακτήρας αυτής της έρευνας διευκολύνει τη συλλογή αριθμητικών δεδομένων που αναλύονται με τη χρήση στατιστικών μεθόδων (Babbie, 2020).

3.3 Πληθυσμός και Δειγματοληψία

Ο πληθυσμός-στόχος αυτής της μελέτης περιελάμβανε επιχειρηματίες της Κόνιτσας που δραστηριοποιούνται στον τουριστικό τομέα, (ιδιοκτήτες φιλικών προς το περιβάλλον καταλυμάτων, τουριστικούς πράκτορες που προωθούν τη βιωσιμότητα και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς που εμπλέκονται σε πρωτοβουλίες αιφόρου τουρισμού). Λαμβάνοντας υπόψη τη συγκεκριμένη εστίαση στους επιχειρηματίες, θα χρησιμοποιηθεί μια σκόπιμη τεχνική δειγματοληψίας για την επιλογή συμμετεχόντων που πληρούν τα κριτήρια της ενεργού συμβολής σε πρακτικές αιφόρου τουρισμού (Fowler, 2014). Συγκεντρώθηκαν δεδομένα από 57 επιχειρηματίες για να διασφαλιστεί μια ολοκληρωμένη κατανόηση του βιώσιμου τουρισμού από επιχειρηματική σκοπιά.

3.4 Μέθοδοι συλλογής δεδομένων

Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω διαδικτυακής έρευνας που περιελάμβανε ερωτήσεις κλειστού τύπου. Η έρευνα σχεδιάστηκε για να μετρήσει διάφορες πτυχές του αιφόρου τουρισμού, συμπεριλαμβανομένης της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, της κοινωνικής ευθύνης, των οικονομικών επιπτώσεων και της προσωπικής στάσης απέναντι στη βιωσιμότητα στον τουρισμό. Το ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε μέσω πλατφορμών κοινωνικής δικτύωσης, ταξιδιωτικών φόρουμ και email για να προσεγγίσει ένα ευρύ κοινό εντός του πληθυσμού-στόχου. Πριν από τη διανομή, η έρευνα υποβλήθηκε σε πιλοτική δοκιμή με μια μικρή ομάδα ερωτηθέντων για να διασφαλιστεί η σαφήνεια, η συνάφεια και η αξιοπιστία των ερωτήσεων (Brace, 2018).

3.5 Εργαλείο έρευνας

Το εργαλείο της έρευνας περιελάμβανε δημογραφικές ερωτήσεις και μια σειρά ερωτήσεων κλίμακας Likert που έχουν σχεδιαστεί για να αξιολογήσουν τις αντιλήψεις και τις συμπεριφορές των συμμετεχόντων σχετικά με τον αιφόρο τουρισμό στην περιοχή της Κόνιτσας.

Οι ερωτήσεις της έρευνας σχεδιάστηκαν για να αποτυπώσουν τις απόψεις και τις συμπεριφορές των τοπικών επιχειρηματιών και των τουριστών σχετικά με τη βιώσιμη ανάπτυξη. Οι ερωτήσεις κλίμακας Likert επιτρέπουν τη μέτρηση των στάσεων και των αντιλήψεων των συμμετεχόντων, ενώ οι κλειστές ερωτήσεις διευκολύνουν την ανάλυση των δεδομένων και την εξαγωγή συμπερασμάτων.

Η ανάλυση των ερωτήσεων επικεντρώνεται στην κατανόηση των προκλήσεων και των δυνατοτήτων για την προώθηση βιώσιμων πρακτικών στην τουριστική επιχειρηματικότητα της Κόνιτσας. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη στρατηγικών που θα ενισχύσουν τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη και θα συμβάλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας.

Το ερωτηματολόγιο βρίσκεται στο παρακάτω λινκ:
<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdZ8p91dVAgHlkukcXQ89uT9ML-6fPsiEaqsGAIbzz2jan1tQ/viewform>

3.6 Ανάλυση Δεδομένων

Τα δεδομένα που συλλέγονται από την έρευνα αναλύθηκαν χρησιμοποιώντας στατιστικό λογισμικό (SPSS). Χρησιμοποιήθηκαν περιγραφικά στατιστικά στοιχεία για τη σύνοψη των δημογραφικών πληροφοριών και για την παροχή μιας επισκόπησης της κατανομής των δεδομένων (Field, 2018).

3.7 Δεοντολογικά ζητήματα

Η έρευνα τηρεί τα δεοντολογικά πρότυπα που αφορούν την έρευνα στην οποία συμμετέχουν άνθρωποι. Λήφθηκε ενημερωμένη συγκατάθεση από όλους τους συμμετέχοντες, διασφαλίζοντας ότι γνωρίζουν τον σκοπό της μελέτης, την εθελοντική συμμετοχή τους και την εμπιστευτικότητα των απαντήσεών τους (Israel&Hay, 2006). Η μελέτη διεξήχθη σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές δεοντολογίας που παρέχονται από το συμβούλιο θεσμικής αναθεώρησης.

3.8 Περιορισμοί

Οι περιορισμοί αυτής της μελέτης περιλαμβάνουν την αυτό-αναφερόμενη φύση των δεδομένων, η οποία μπορεί να υπόκειται σε μεροληψία. Επιπλέον, η διαδικτυακή διανομή ερωτηματολογίων μπορεί να περιορίσει τις απαντήσεις σε άτομα με πρόσβαση στο διαδίκτυο, ενδεχομένως εξαιρώντας ορισμένα δημογραφικά στοιχεία.

3.9 Περίληψη

Αυτό το κεφάλαιο περιγράφει λεπτομερώς τη μεθοδολογία για μια ποσοτική μελέτη για τον αιεφόρο τουρισμό, με επίκεντρο τον σχεδιασμό της έρευνας, τη στρατηγική δειγματοληψίας, τις μεθόδους συλλογής δεδομένων και το σχέδιο ανάλυσης. Στα επόμενα κεφάλαια θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα και θα συζητηθούν οι επιπτώσεις τους στην προώθηση πρακτικών αιεφόρου τουρισμού.

Κεφάλαιο 4. Αποτελέσματα

4.1 Δημογραφικά στοιχεία

Από τους 57 συμμετέχοντες, οι 13 (22,8%) δραστηριοποιούνται ως Tour Operators/Οδηγοί, άλλοι τόσοι ως τοπικοί πάροχοι δραστηριότητας, το 21,1% στον κλάδο της εστίασης, το 14% στη διαμονή και το 19,3% σε κάτι άλλο.

Πίνακας 3. Ρόλος στον τουριστικό κλάδο στην Κόνιτσα

1. Ποιος είναι ο ρόλος σας στον τουριστικό κλάδο στην Κόνιτσα;

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Διαμονή (Ξενοδοχείο, Ξενώνας κ.λπ.)	8	14,0	14,0	14,0
	Τρόφιμα και ποτά (Εσπιατόριο, Καφέ, κ.λπ.)	12	21,1	21,1	35,1
	TourOperator/Οδηγός	13	22,8	22,8	57,9
	Τοπικός πάροχος δραστηριότητας	13	22,8	22,8	80,7
	Άλλο	11	19,3	19,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

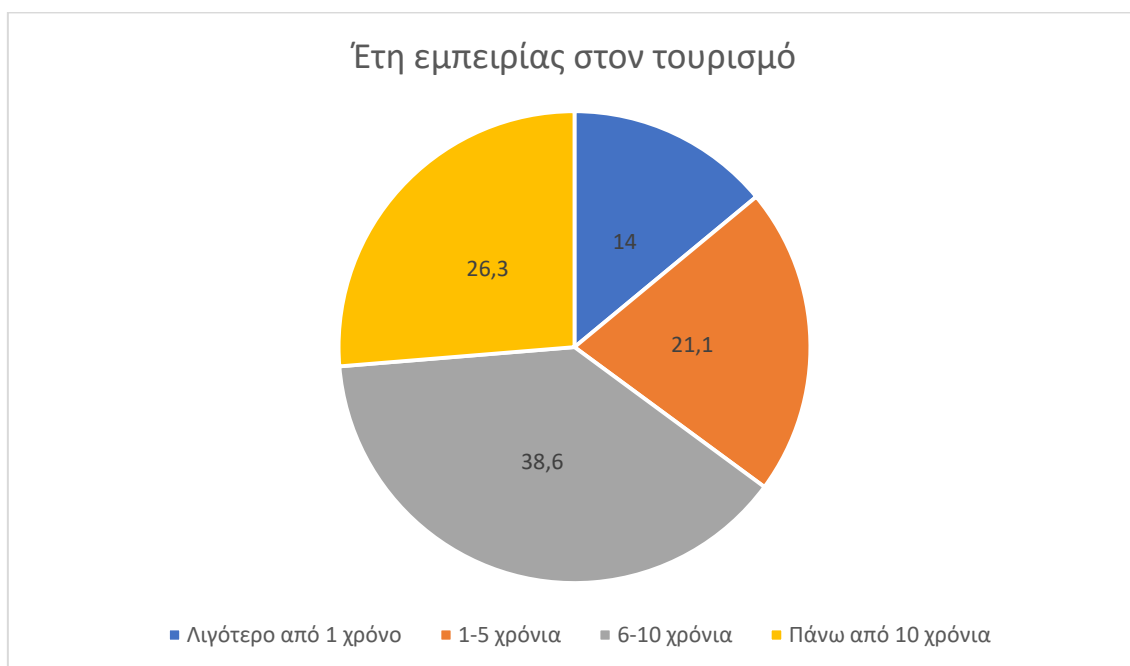
Το 38,6% είπαν πως έχουν 6-10 χρόνια εμπειρίας στον τουριστικό τομέα, το 26,3% πάνω από 10 χρόνια, το 21,1% 1-5 χρόνια και το 14% λιγότερο από ένα χρόνο.

Πίνακας 4. Εμπειρία στον τουριστικό τομέα

2. Πόσα χρόνια εμπειρίας έχετε στον τουριστικό τομέα;

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
--	-----------	---------	--------------	-------------------

Valid	Λιγότερο από 1 χρόνο	8	14,0	14,0	14,0
	1-5 χρόνια	12	21,1	21,1	35,1
	6-10 χρόνια	22	38,6	38,6	73,7
	Πάνω από 10 χρόνια	15	26,3	26,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Γράφημα 1. Έτη εμπειρίας στον τουρισμό

4.2 Πρακτικές Βιώσιμης Ανάπτυξης

Προχωρώντας στην δεύτερη ενότητα, αναφορικά με τις πρακτικές βιώσιμης ανάπτυξης, όλοι οι συμμετέχοντες είπαν πως είναι εξοικειωμένοι με την έννοια της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης. Επίσης, όλοι θεωρούν από κάπως έως πολύ σημαντικές τις βιώσιμες πρακτικές για τη μακροπρόθεσμη επιτυχία της τουριστικής επιχειρηματικότητας στην Κόνιτσα, ενώ το 42,1% είπαν πως εφαρμόζουν βιώσιμες πρακτικές στην επιχείρησή τους.

Πίνακας 5. Εξοικείωση με την έννοια της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης

3. Είστε εξοικειωμένοι με την έννοια της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης;

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 6. Σημασία βιώσιμων πρακτικών

5. Πόσο σημαντικές είναι οι βιώσιμες πρακτικές για τη μακροπρόθεσμη επιτυχία της τουριστικής επιχειρηματικότητας στην Κόνιτσα;

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Κάπως σημαντικές	8	14,0	14,0	14,0
	Σημαντικές	22	38,6	38,6	52,6
	Πολύ σημαντικές	27	47,4	47,4	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

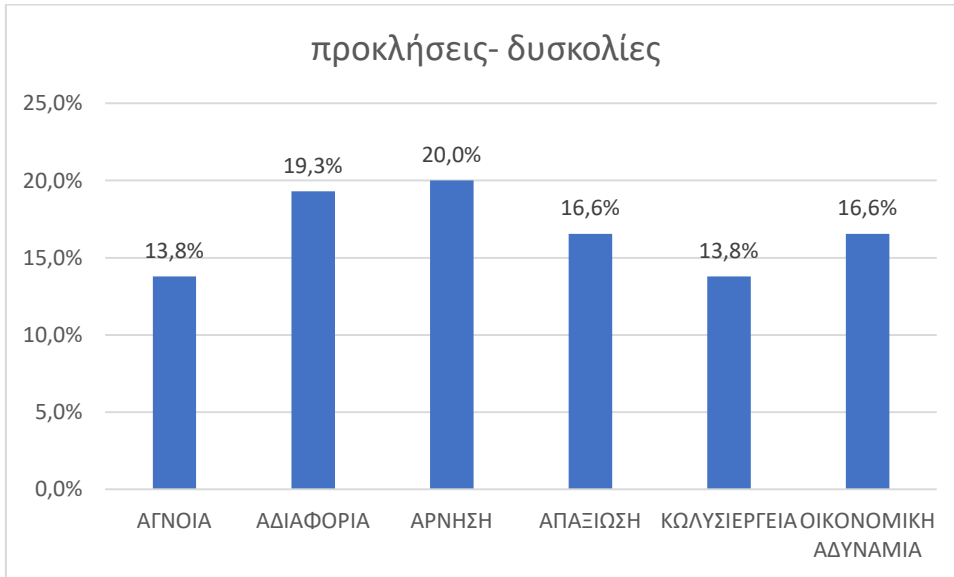
Πίνακας 7. Εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών

6. Έχετε εφαρμόσει βιώσιμες πρακτικές στην επιχείρησή σας;

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	24	42,1	42,1	42,1
	Όχι	33	57,9	57,9	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Ακολούθως, οι συμμετέχοντες ρωτήθηκαν σχετικά με κάποιες προκλήσεις- δυσκολίες που αντιμετωπίζουν, όταν προσπαθούν να εφαρμόσουν βιώσιμες πρακτικές στην επιχείρησή τους. Έτσι, το 35,1% είπαν πως αντιμετωπίζουν άγνοια, το 49,1% αδιαφορία, το 50,9% άρνηση, το 42,1% απαξίωση, το 35,1% κωλυσιεργία και το 42,1% οικονομική αδυναμία.

Γράφημα 2. προκλήσεις- δυσκολίες

Πίνακας 8. Άγνοια στην εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών

ΑΓΝΟΙΑ					
		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	20	35,1	35,1	35,1
	Όχι	37	64,9	64,9	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 9. Αδιαφορία στην εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών

ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	28	49,1	49,1	49,1
	Όχι	29	50,9	50,9	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 10. Άρνηση στην εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών

ΑΡΝΗΣΗ

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	29	50,9	50,9	50,9
	Όχι	28	49,1	49,1	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 11. Απαξίωση στην εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών

ΑΠΑΞΙΩΣΗ

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	24	42,1	42,1	42,1
	Όχι	33	57,9	57,9	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 12. Κωλυσιεργία στην εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών

ΚΩΛΥΣΙΕΡΓΕΙΑ

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	20	35,1	35,1	35,1
	Όχι	37	64,9	64,9	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 13. Οικονομική αδυναμία στην εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΔΥΝΑΜΙΑ

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	24	42,1	42,1	42,1
	Όχι	33	57,9	57,9	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

4.3 Δέσμευση της Τοπικής Κοινότητας /Τοπικής αυτοδιοίκησης

Η τρίτη ενότητα αφορούσε τη δέσμευση της Τοπικής Κοινότητας /Τοπικής αυτοδιοίκησης. Εδώ το 77,2% είπαν πως συνεργάζονται με την τοπική αυτοδιοίκηση για την ενίσχυση της τουριστικής δραστηριότητάς τους στην Κόνιτσα, ένα ίδιο ποσοστό πιστεύουν ότι οι πρωτοβουλίες των φορέων αυτοδιοίκησης επηρεάζουν θετικά την τουριστική επιχειρηματικότητα της Κόνιτσας και θεωρούν ότι οι ενέργειες και οι πρωτοβουλίες των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης είναι προσανατολισμένες στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης της περιοχής της Κόνιτσας.

Πίνακας 14. Συνεργασία με Τ.Α.

8.Συνεργάζεστε με την τοπική αυτοδιοίκηση για την ενίσχυση της τουριστικής δραστηριότητάς σας στην Κόνιτσα;

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	44	77,2	77,2	77,2
	Όχι	13	22,8	22,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 15. Επίδραση πρωτοβουλιών φορέων

9. Πιστεύετε ότι, οι πρωτοβουλίες των φορέων αυτοδιοίκησης επηρεάζουν θετικά την τουριστική επιχειρηματικότητα της Κόνιτσας

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	44	77,2	77,2	77,2
	Όχι	13	22,8	22,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 16. Ενέργειες και πρωτοβουλίες των φορέων Τ.Α.

10.Οι ενέργειες και οι πρωτοβουλίες των φορέων Τ.Α. είναι προσανατολισμένες στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης της περιοχής της Κόνιτσας;

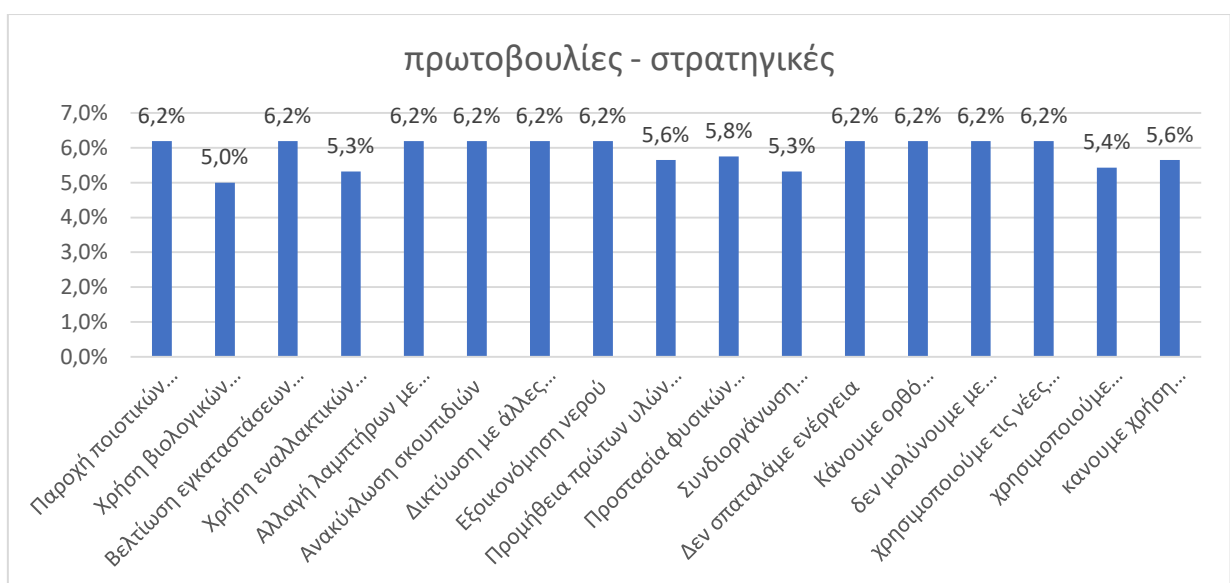
		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	44	77,2	77,2	77,2
	Όχι	13	22,8	22,8	100,0

Total	57	100,0	100,0
-------	----	-------	-------

4.4 Ηθική Αξιοποίηση των Φυσικών Πόρων /Περιβαλλοντική συμμετοχή και ηθικές στάσεις

Η επόμενη ενότητα αφορούσε την Ηθική Αξιοποίηση των Φυσικών Πόρων /Περιβαλλοντική συμμετοχή και τις ηθικές στάσεις των συμμετεχόντων.

Εδώ αρχικά οι συμμετέχοντες ρωτήθηκαν για το αν υπάρχουν συγκεκριμένες πρωτοβουλίες ή στρατηγικές που χρησιμοποιούν για να ελαχιστοποιήσουν τις επιπτώσεις της επιχείρησής τους στο περιβάλλον. Το 100% είπαν πως τέτοια στρατηγική είναι η παροχή ποιοτικών προϊόντων/υπηρεσιών προς τους πελάτες τους, η βελτίωση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού, η αλλαγή λαμπτήρων με λαμπτήρες μακράς διάρκειας, η ανακύκλωση σκουπιδιών, η δικτύωση με άλλες επιχειρήσεις και φορείς τουριστικών υπηρεσιών και η εξοικονόμηση νερού, ενώ το 80,7% αναφέρθηκαν στη χρήση βιολογικών τροφίμων ή οικολογικών υλικών, το 86% στη χρήση εναλλακτικών μορφών ενέργειας και στη συνδιοργάνωση εκδηλώσεων με φορείς περιβαλλοντικής και πολιτιστικής υποστήριξης, το 91,2% στην προμήθεια πρώτων υλών από τοπικούς παραγωγούς / επαγγελματίες και το 93% στην προστασία φυσικών πόρων της περιοχής.

Γράφημα 3. πρωτοβουλίες - στρατηγικές

Πίνακας 17. Παροχή ποιοτικών προϊόντων/υπηρεσιών

Παροχή ποιοτικών προϊόντων/υπηρεσιών προς τους πελάτες σας

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 18. Χρήση βιολογικών τροφίμων ή οικολογικών υλικών

Χρήση βιολογικών τροφίμων ή οικολογικών υλικών

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	46	80,7	80,7	80,7
	Όχι	11	19,3	19,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 19. Βελτίωση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού

Βελτίωση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 20. Χρήση εναλλακτικών μορφών ενέργειας

Χρήση εναλλακτικών μορφών ενέργειας

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	49	86,0	86,0	86,0
	Όχι	8	14,0	14,0	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 21. Αλλαγή λαμπτήρων με λαμπτήρες μακράς διάρκειας

Αλλαγή λαμπτήρων με λαμπτήρες μακράς διάρκειας

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 22. Ανακύκλωση σκουπιδιών

Ανακύκλωση σκουπιδιών

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 23. Δικτύωση με άλλες επιχειρήσεις και φορείς τουριστικών υπηρεσιών

Δικτύωση με άλλες επιχειρήσεις και φορείς τουριστικών υπηρεσιών

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 24. Εξοικονόμηση νερού

Εξοικονόμηση νερού

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 25. Προμήθεια πρώτων υλών από τοπικούς παραγωγούς / επαγγελματίες

Προμήθεια πρώτων υλών από τοπικούς παραγωγούς / επαγγελματίες

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	52	91,2	91,2	91,2
	Όχι	5	8,8	8,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 26. Προστασία φυσικών πόρων της περιοχής

Προστασία φυσικών πόρων της περιοχής

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	53	93,0	93,0	93,0
	Όχι	4	7,0	7,0	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 27. Συνδιοργάνωση εκδηλώσεων με φορείς περιβαλλοντικής και πολιτιστικής υποστήριξης

Συνδιοργάνωση εκδηλώσεων με φορείς περιβαλλοντικής και πολιτιστικής υποστήριξης

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	49	86,0	86,0	86,0
	Όχι	8	14,0	14,0	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Έπειτα, οι συμμετέχοντες ερωτήθηκαν για το ποιες στάσεις είναι σημαντικές για τη διασφάλιση της υπεύθυνης χρήσης των φυσικών πόρων στις τουριστικές δραστηριότητες. Όλοι είπαν πως είναι πολύ σημαντικό το να μην σπαταλάνε ενέργεια, να κάνουν ορθό προϋπολογισμό προμηθειών, να μην μολύνουν με απόβλητα και διαχωρίζουν τα σκουπίδια και να χρησιμοποιούν τις νέες ψηφιακές τεχνολογίες και σύγχρονο εξοπλισμό, ενώ το 87,7% είπαν πως είναι πολύ σημαντικό να χρησιμοποιούν οικολογικά- βιολογικά προϊόντα και το 91,2% να κάνουν χρήση εναλλακτικών πηγών ενέργειας.

Πίνακας 28. Μη σπατάλη ενέργειας

Δεν σπαταλάμε ενέργεια

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Πολύ	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 29. Ορθός προϋπολογισμό προμηθειών

Κάνουμε ορθό προϋπολογισμό προμηθειών

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
--	--	-----------	---------	--------------	-------------------

Valid	Πολύ	57	100,0	100,0	100,0
-------	------	----	-------	-------	-------

Πίνακας 30. Μη μόλυνση και διαχωρισμός σκουπιδιών

δεν μολύνουμε με απόβλητα και διαχωρίζουμε τα σκουπίδια

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Πολύ	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 31. Χρήση τεχνολογίας

χρησιμοποιούμε τις νέες ψηφιακές τεχνολογίες και σύγχρονο εξοπλισμό

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Πολύ	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 32. Χρήση οικολογικών- βιολογικών προϊόντων

χρησιμοποιούμε οικολογικά- βιολογικά προϊόντα

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Πολύ	50	87,7	87,7	87,7
	Λίγο	7	12,3	12,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 33. Χρήση εναλλακτικών πηγών ενέργειας

κάνουμε χρήση εναλλακτικών πηγών ενέργειας

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Πολύ	52	91,2	91,2	91,2
	Λίγο	5	8,8	8,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Έπειτα, το 91,2% είπαν πως έχουν συμμετάσχει ενεργά ή έχουν υποστηρίξει περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες της φυσικής και της πολιτιστικής κληρονομιάς της Κόνιτσας και πως η τουριστική επιχειρηματικότητα στην Κόνιτσα μπορεί να συμβάλει στην ορθή αντιμετώπιση των σύγχρονων περιβαλλοντικών προκλήσεων.

Πίνακας 34. Συμμετοχή σε περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες της φυσικής και της πολιτιστικής κληρονομιάς της Κόνιτσας

12. Έχετε συμμετάσχει ενεργά ή έχετε υποστηρίξει περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες της φυσικής και της πολιτιστικής κληρονομιάς της Κόνιτσας;

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	52	91,2	91,2	91,2
	Όχι	5	8,8	8,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 35. Η τουριστική επιχειρηματικότητα στην Κόνιτσα μπορεί να συμβάλει στην ορθή αντιμετώπιση των σύγχρονων περιβαλλοντικών προκλήσεων

13. Η τουριστική επιχειρηματικότητα στην Κόνιτσα μπορεί να συμβάλει στην ορθή αντιμετώπιση των σύγχρονων περιβαλλοντικών προκλήσεων;

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	52	91,2	91,2	91,2
	Όχι	5	8,8	8,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Επίσης, το 43,9% είπαν πως ο τουριστικός κλάδος παίζει σημαντικό ρόλο και το 56,1% πως παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στη διατήρηση της φυσικής ομορφιάς και της οικολογικής ισορροπίας της Κόνιτσας.

Πίνακας 36. Ρόλος τουριστικού κλάδου στη διατήρηση της φυσικής ομορφιάς και της οικολογικής ισορροπίας της Κόνιτσας

14. Τι ρόλο παίζει αυτή τη στιγμή ο τουριστικός κλάδος στη διατήρηση της φυσικής ομορφιάς και της οικολογικής ισορροπίας της Κόνιτσας;

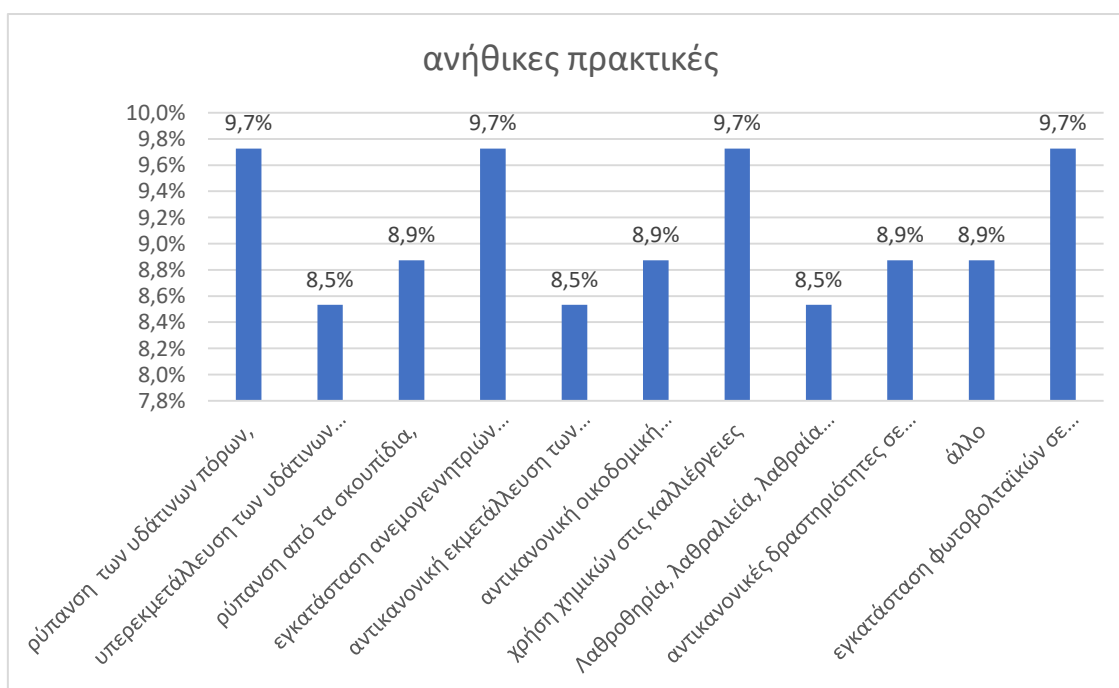
		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Σημαντικό ρόλο	25	43,9	43,9	43,9
	Πρωταγωνιστικό ρόλο	32	56,1	56,1	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Ακόμα, το 91,2% είπαν πως ανησυχούν για ανήθικες πρακτικές από επαγγελματίες ή φορείς, που μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά το περιβάλλον της Κόνιτσας. Συγκεκριμένα, όλοι ανησυχούν για τη ρύπανση των υδάτινων πόρων, για την εγκατάσταση ανεμογεννητριών στα βουνά, για τη χρήση χημικών στις καλλιέργειες και για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε καλλιεργήσιμες εκτάσεις, το 87,7% για την υπερεκμετάλλευση των υδάτινων πόρων, την αντικανονική εκμετάλλευση των δασών και τη λαθροθηρία, λαθραλιεία, λαθραία συλλογή βοτάνων και το 91,2% για τη ρύπανση από τα σκουπίδια, την αντικανονική οικοδομική δραστηριότητα, τις αντικανονικές δραστηριότητες σε προστατευμένες περιοχές και άλλα.

Πίνακας 37. Ανησυχία για ανήθικες πρακτικές από επαγγελματίες ή φορείς, που μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά το περιβάλλον της Κόνιτσας

15. Ανησυχείτε για ανήθικες πρακτικές από επαγγελματίες ή φορείς, που μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά το περιβάλλον της Κόνιτσας;

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	52	91,2	91,2	91,2
	Όχι	5	8,8	8,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Γράφημα 4. ανήθικες πρακτικές

Πίνακας 38. ρύπανση των υδάτινων πόρων

ρύπανση των υδάτινων πόρων

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 39. υπερεκμετάλλευση των υδάτινων πόρων

υπερεκμετάλλευση των υδάτινων πόρων

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	50	87,7	87,7	87,7
	Όχι	7	12,3	12,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 40. ρύπανση από τα σκουπίδια

ρύπανση από τα σκουπίδια

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	52	91,2	91,2	91,2
	Όχι	5	8,8	8,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 41. εγκατάσταση ανεμογεννητριών στα βουνά

εγκατάσταση ανεμογεννητριών στα βουνά,

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 42. αντικανονική εκμετάλλευση των δασών

αντικανονική εκμετάλλευση των δασών

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	50	87,7	87,7	87,7
	Όχι	7	12,3	12,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 43. αντικανονική οικοδομική δραστηριότητα

αντικανονική οικοδομική δραστηριότητα

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	52	91,2	91,2	91,2
	Όχι	5	8,8	8,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 44. χρήση χημικών στις καλλιέργειες

χρήση χημικών στις καλλιέργειες

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 45. λαθροθηρία, λαθραλιεία, λαθραία συλλογή βοτάνων

λαθροθηρία, λαθραλιεία, λαθραία συλλογή βοτάνων

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	50	87,7	87,7	87,7
	Όχι	7	12,3	12,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 46. Λαθροθηρία, λαθραλιεία, λαθραία συλλογή βοτάνων

αντικανονικές δραστηριότητες σε προστατευμένες περιοχές

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	52	91,2	91,2	91,2
	Όχι	5	8,8	8,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 47. άλλο

άλλο

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	52	91,2	91,2	91,2
	Όχι	5	8,8	8,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 48. εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε καλλιεργήσιμες εκτάσεις

εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε καλλιεργήσιμες εκτάσεις

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0

Το 84,2% των συμμετεχόντων είπαν πως έχουν λάβει μέτρα εντός της επιχείρησής τους, για να αποθαρρύνουν ή να αποτρέψουν ανήθικες πρακτικές κατά του περιβάλλοντος.

Πίνακας 49. μέτρα εντός της επιχείρησής, για αποθάρρυνση ή αποτροπή ανήθικων πρακτικών κατά του περιβάλλοντος

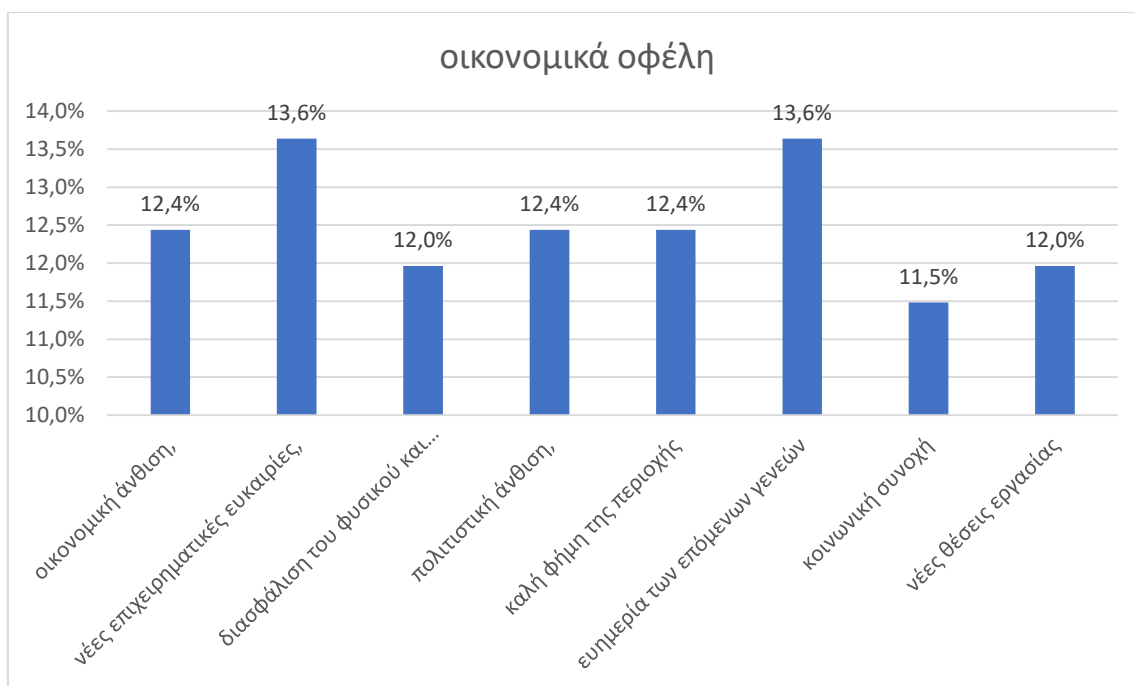
17. Έχετε λάβει μέτρα εντός της επιχείρησής σας, για να αποθαρρύνετε ή να αποτρέψετε ανήθικες πρακτικές κατά του περιβάλλοντος;

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	48	84,2	84,2	84,2
	Όχι	9	15,8	15,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

4.5 Οικονομικά οφέλη και προκλήσεις

Η επόμενη ενότητα αφορούσε τα οικονομικά οφέλη και τις προκλήσεις που μπορεί να αντιμετωπίσουν οι επιχειρηματίες από τον βιώσιμο τουρισμό.

Αρχικά, σχετικά με τα οφέλη που μπορεί να αποκομίσουν οι κάτοικοι της Κόνιτσας, από την βιώσιμη ανάπτυξη του κλάδου του τουρισμού, το 91,2% αναφέρθηκε στην οικονομική άνθιση, την πολιτιστική άνθιση και την καλή φήμη της περιοχής, το 100% στις νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες και την ευημερία των επόμενων γενεών, το 87,7% στη διασφάλιση του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος και στις νέες θέσεις εργασίας και το 84,2% στην κοινωνική συνοχή.

Γράφημα 5. οικονομικά οφέλη

Πίνακας 50. οικονομική άνθιση

οικονομική άνθιση,

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	52	91,2	91,2	91,2
	Όχι	5	8,8	8,8	100,0
Total		57	100,0	100,0	

Πίνακας 51. νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες

νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες,

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 52. διασφάλιση του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος

διασφάλιση του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	50	87,7	87,7	87,7
	Όχι	7	12,3	12,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 53. πολιτιστική άνθιση

πολιτιστική άνθιση,

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	52	91,2	91,2	91,2
	Όχι	5	8,8	8,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 54. καλή φήμη της περιοχής

καλή φήμη της περιοχής

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	52	91,2	91,2	91,2
	Όχι	5	8,8	8,8	100,0

Total	57	100,0	100,0
-------	----	-------	-------

Πίνακας 55. ευημερία των επόμενων γενεών

ευημερία των επόμενων γενεών

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 56. κοινωνική συνοχή

κοινωνική συνοχή

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	48	84,2	84,2	84,2
	Όχι	9	15,8	15,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 57. νέες θέσεις εργασίας

νέες θέσεις εργασίας

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	50	87,7	87,7	87,7
	Όχι	7	12,3	12,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Σχετικά με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν ως επαγγελματίες του τουρισμού στην Κόνιτσα, το 100% αναφέρθηκε στην έλλειψη χρηματοδότησης, τη μικρή τουριστική περίοδο και την ακριβή ενέργεια, το 87,7% στην έλλειψη διαφήμισης και τις κακές υποδομές, το 91,2% στην έλλειψη υποστήριξης από τους φορείς αυτοδιοίκησης, κρατικές υπηρεσίες τράπεζες, τις κακές συγκοινωνίες, τους ακριβούς προμηθευτές και το χαμηλό κέρδος και το 84,4% στην έλλειψη προσωπικού και σε άλλους παράγοντες.

Γράφημα 6. προκλήσεις

Πίνακας 58. έλλειψη χρηματοδότησης

έλλειψη χρηματοδότησης

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid Ναι	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 59. έλλειψη διαφήμισης

έλλειψη διαφήμισης

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	50	87,7	87,7	87,7
	Όχι	7	12,3	12,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 60. έλλειψη υποστήριξης από τους φορείς αυτοδιοίκησης, κρατικές υπηρεσίες τράπεζες

**έλλειψη υποστήριξης από τους φορείς αυτοδιοίκησης,
κρατικές υπηρεσίες τράπεζες**

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	52	91,2	91,2	91,2
	Όχι	5	8,8	8,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 61. μικρή τουριστική περίοδος

μικρή τουριστική περίοδος

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 62. κακές υποδομές

κακές υποδομές

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	50	87,7	87,7	87,7
	Όχι	7	12,3	12,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 63. κακές συγκοινωνίες

κακές συγκοινωνίες

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	52	91,2	91,2	91,2
	Όχι	5	8,8	8,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 64. ακριβοί προμηθευτές

ακριβοί προμηθευτές

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	52	91,2	91,2	91,2
	Όχι	5	8,8	8,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 65. ακριβή ενέργεια

ακριβή ενέργεια

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 66. έλλειψη προσωπικού

έλλειψη προσωπικού

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	48	84,2	84,2	84,2
	Όχι	9	15,8	15,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 67. χαμηλό κέρδος

χαμηλό κέρδος

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	52	91,2	91,2	91,2
	Όχι	5	8,8	8,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 68. άλλο

άλλο.

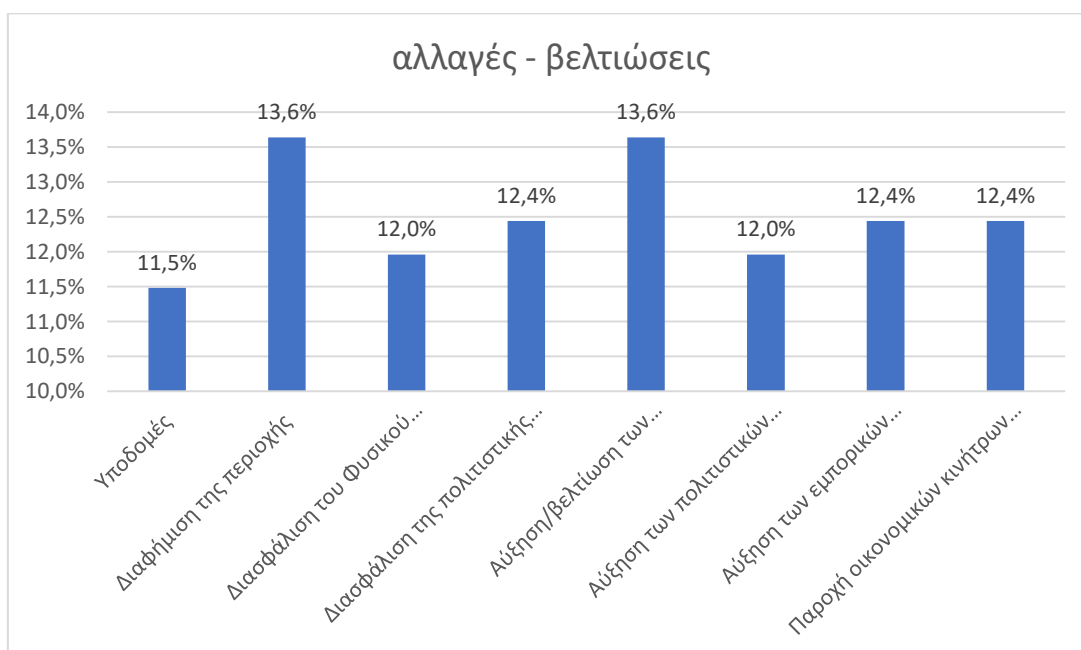

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	48	84,2	84,2	84,2
	Όχι	9	15,8	15,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

4.6 Το Μέλλον του Τουρισμού στην Κόνιτσα

Στη συνέχεια, οι ερωτήσεις αφορούσαν το μέλλον του τουρισμού στην Κόνιτσα.

Εδώ οι συμμετέχοντες ερωτήθηκαν σχετικά με το ποιες αλλαγές ή βελτιώσεις θεωρούν ότι έχουν προτεραιότητα για να εξασφαλιστεί η βιώσιμη ανάπτυξη του τουριστικού τομέα στην Κόνιτσα. Το 84,2% είπε πως έχουν μεγάλη προτεραιότητα οι βελτιώσεις στις υποδομές, το 100% στη διαφήμιση της περιοχής, το 87,7% στη διασφάλιση του Φυσικού περιβάλλοντος και στην αύξηση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων και το 91,2% στη διασφάλιση της πολιτιστικής κληρονομιάς, στην αύξηση των εμπορικών δραστηριοτήτων και στην παροχή οικονομικών κινήτρων για την αναστολή της πληθυσμιακής ερήμωσης.

Γράφημα 7. αλλαγές - βελτιώσεις

Πίνακας 69. υποδομές

Υποδομές

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Πολύ	48	84,2	84,2	84,2
	Λίγο	9	15,8	15,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 70. Διαφήμιση της περιοχής

Διαφήμιση της περιοχής

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Πολύ	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 71. Διασφάλιση του Φυσικού περιβάλλοντος

Διασφάλιση του Φυσικού περιβάλλοντος,

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Πολύ	50	87,7	87,7	87,7
	Λίγο	7	12,3	12,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 72. Διασφάλιση της πολιτιστικής κληρονομιάς

Διασφάλιση της πολιτιστικής κληρονομιάς,

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Πολύ	52	91,2	91,2	91,2
	Λίγο	5	8,8	8,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 73. Αύξηση/βελτίωση των γεωργικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων

Αύξηση/βελτίωση των γεωργικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων,

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Πολύ	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 74. Αύξηση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων

Αύξηση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων,

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Πολύ	50	87,7	87,7	87,7
	Λίγο	7	12,3	12,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 75. Αύξηση των εμπορικών δραστηριοτήτων

Αύξηση των εμπορικών δραστηριοτήτων

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Πολύ	52	91,2	91,2	91,2
	Λίγο	5	8,8	8,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 76. Παροχή οικονομικών κινήτρων για την αναστολή της πληθυσμιακής ερήμωσης

Παροχή οικονομικών κινήτρων για την αναστολή της πληθυσμιακής ερήμωσης

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Πολύ	52	91,2	91,2	91,2
	Λίγο	5	8,8	8,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

4.7 Ψηφιακός Μετασχηματισμός και Βιωσιμότητα

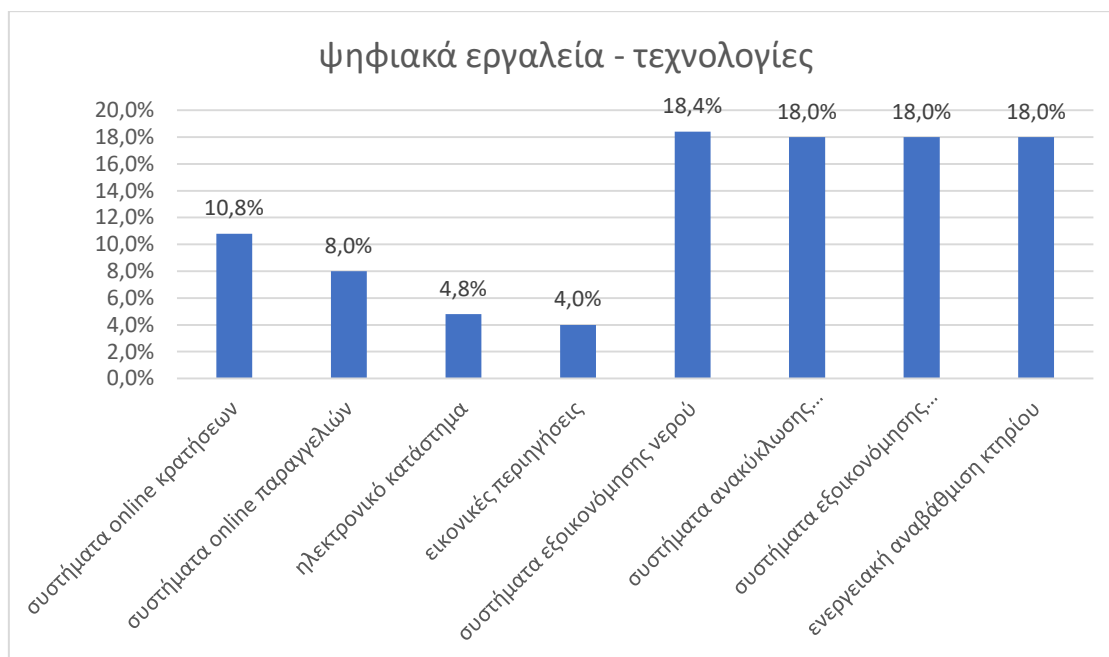
Έπειτα ακολούθησαν ερωτήσεις σχετικά με τη χρήση του ψηφιακού μετασχηματισμού για την ανάπτυξη του βιώσιμου τουρισμού.

Σχετικά με το βαθμό στον οποίο έχουν ενσωματώσει τις ψηφιακές τεχνολογίες στην τουριστική τους επιχείρηση για να υποστηρίξουν βιώσιμες πρακτικές, το 56,1% είπαν πως τις έχουν ενσωματώσει πολύ και το 43,9% λίγο.

23. Σε ποιο βαθμό έχετε ενσωματώσει τις ψηφιακές τεχνολογίες στην τουριστική σας επιχείρηση για να υποστηρίξετε βιώσιμες πρακτικές;

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Πολύ	32	56,1	56,1	56,1
	Λίγο	25	43,9	43,9	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Αναφορικά με τα ψηφιακά εργαλεία ή τεχνολογίες που χρησιμοποιούν στην επιχείρησή τους για την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξής της, το 47,4% είπαν πως χρησιμοποιούν συστήματα online κρατήσεων, το 35,1% συστήματα online παραγγελιών, το 21,1% ηλεκτρονικό κατάστημα, το 17,5% εικονικές περιηγήσεις, το 80,7% συστήματα εξοικονόμησης νερού και το 78,9% συστήματα ανακύκλωσης σκουπιδιών, συστήματα εξοικονόμησης ενέργειας και ενεργειακή αναβάθμιση κτηρίου.

Γράφημα 8. ψηφιακά εργαλεία - τεχνολογίες

Πίνακας 78. συστήματα online κρατήσεων

συστήματα online κρατήσεων

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	27	47,4	47,4	47,4
	Όχι	30	52,6	52,6	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 79. συστήματα online παραγγελιών

συστήματα online παραγγελιών

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	20	35,1	35,1	35,1
	Όχι	37	64,9	64,9	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 80. ηλεκτρονικό κατάστημα

ηλεκτρονικό κατάστημα

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	12	21,1	21,1	21,1
	Όχι	45	78,9	78,9	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 81. εικονικές περιηγήσεις

ΕΙΚΟΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	10	17,5	17,5	17,5
	Όχι	47	82,5	82,5	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 82. συστήματα εξοικονόμησης νερού

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΝΕΡΟΥ

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	46	80,7	80,7	80,7
	Όχι	11	19,3	19,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 83. συστήματα ανακύκλωσης σκουπιδιών

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΣΚΟΥΠΙΔΙΩΝ

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	45	78,9	78,9	78,9
	Όχι	12	21,1	21,1	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 84. συστήματα εξοικονόμησης ενέργειας

συστήματα εξοικονόμησης ενέργειας

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	45	78,9	78,9	78,9
	Όχι	12	21,1	21,1	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 85. ενεργειακή αναβάθμιση κτηρίου

ενεργειακή αναβάθμιση κτηρίου

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	45	78,9	78,9	78,9
	Όχι	12	21,1	21,1	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Στη συνέχεια, το 56,1% είπαν πως η υιοθέτηση των ψηφιακών τεχνολογιών έχει συμβάλει πολύ στη βιωσιμότητα των λειτουργιών της επιχείρησής τους και το 43,9% λίγο.

Πίνακας 86. Συμβολή ψηφιακών τεχνολογιών στη βιωσιμότητα των λειτουργιών της επιχείρησης

25. Πώς κατά τη γνώμη σας, έχει συμβάλει η υιοθέτηση των ψηφιακών τεχνολογιών στη βιωσιμότητα των λειτουργιών της επιχείρησής σας;

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Πολύ	32	56,1	56,1	56,1

Λίγο	25	43,9	43,9	100,0
Total	57	100,0	100,0	

Επίσης, το 56,1% είπαν πως υπήρξαν προκλήσεις ή εμπόδια κατά την εφαρμογή του ψηφιακού μετασχηματισμού της επιχείρησής τους

Πίνακας 87. προκλήσεις ή εμπόδια κατά την εφαρμογή του ψηφιακού μετασχηματισμού της επιχείρησης

26. Υπήρξαν προκλήσεις ή εμπόδια κατά την εφαρμογή του ψηφιακού μετασχηματισμού της επιχείρησής σας;

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	32	56,1	56,1	56,1
	Όχι	25	43,9	43,9	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Ακόμα, αναφορικά με το πώς βλέπουν τις δυνατότητες της επιχείρησής τους για αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών, για την ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξής της, το 40,4% είπαν πως υπάρχουν πολλές δυνατότητες περαιτέρω ψηφιακού μετασχηματισμού, το 36,8% πως υπάρχουν πιθανές κάποιες δυνατότητες /θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν περισσότερο την ψηφιακή τεχνολογία και το 22,8% πως είναι πλήρως ψηφιοποιημένη η επιχείρησή τους.

Πίνακας 88. δυνατότητες της επιχείρησης για αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών, για την ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξής της

27. Πώς βλέπετε τις δυνατότητες της επιχείρησής σας για αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών, για την ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξής της;

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
--	--	-----------	---------	--------------	-------------------

Valid	πιθανές κάποιες δυνατότητες /θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε περισσότερο την ψηφιακή τεχνολογία	21	36,8	36,8	36,8
	πολλές δυνατότητες περαιτέρω ψηφιακού μετασχηματισμού	23	40,4	40,4	77,2
	πλήρως ψηφιοποιημένη η επιχείρησή μας	13	22,8	22,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

4.8 Οργανωτική Συμπεριφορά και Βιωσιμότητα

Η επόμενη ενότητα περιελάμβανε ερωτήσεις στους επαγγελματίες του τουρισμού, για τη στάση και τη συμπεριφορά τους απέναντι στους εργαζομένους τους και η οποία κατά τη γνώμη μας μπορεί να σχετιστεί με το θέμα της βιωσιμότητας.

Αρχικά, αναφορικά με το μοντέλο διοίκησης της τουριστικής τους επιχείρησης, το 43,9% είπαν πως είναι συνεργατικό, το 29,8% δημοκρατικό και το 26,3% ιεραρχικό.

Πίνακας 89. μοντέλο διοίκησης

28. Πώς θα περιγράφατε την εργασιακή κουλτούρα και το μοντέλο διοίκησης της τουριστικής σας επιχείρησης;

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Δημοκρατικό	17	29,8	29,8	29,8
	Ιεραρχικό	15	26,3	26,3	56,1
	Συνεργατικό	25	43,9	43,9	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

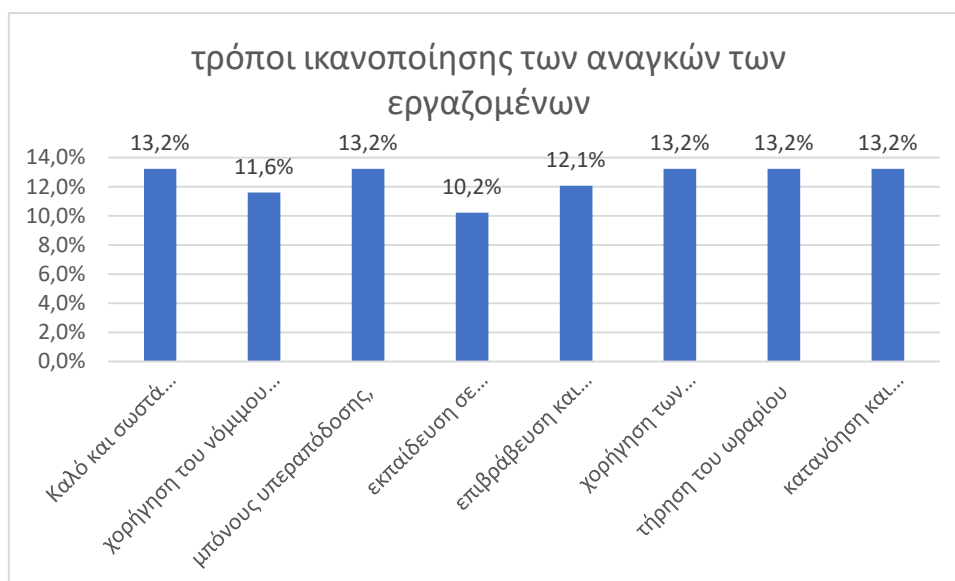
Ακόμα, το 100% πιστεύουν ότι ένα θετικό και υποστηρικτικό εργασιακό περιβάλλον ενισχύει την εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών στην επιχείρησή τους.

Πίνακας 90. ένα θετικό και υποστηρικτικό εργασιακό περιβάλλον ενισχύει την εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών στην επιχείρηση

29. Πιστεύετε ότι ένα θετικό και υποστηρικτικό εργασιακό περιβάλλον ενισχύει την εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών στην επιχείρησή σας

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0

Σχετικά με τους τρόπους που δίνουν προτεραιότητα στην ευημερία και την ικανοποίηση των αναγκών των εργαζομένων στην επιχείρησή τους, το 100% είπαν πως παρέχουν καλό και σωστά οργανωμένο εργασιακό περιβάλλον, μόνους υπέρ-απόδοσης, χορήγηση των δικαιούμενων αδειών, τήρηση του ωραρίου και κατανόηση και συνδρομή στην αντιμετώπιση τυχόν προσωπικών ή οικογενειακών τους προβλημάτων, το 87,7% χορήγηση του νόμιμου μισθού, το 77,2% εκπαίδευση σε εργασιακά θέματα και το 91,2% επιβράβευση και επικοινωνία.

Γράφημα 9. τρόποι ικανοποίησης των αναγκών των εργαζομένων

Πίνακας 91. Καλό και σωστά οργανωμένο εργασιακό περιβάλλον

Καλό και σωστά οργανωμένο εργασιακό περιβάλλον,

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 92. χορήγηση του νόμιμου μισθού

χορήγηση του νόμιμου μισθού,

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	50	87,7	87,7	87,7
	Όχι	7	12,3	12,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 93. μόνους υπεραπόδοσης

μόνους υπεραπόδοσης,

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 94. εκπαίδευση σε εργασιακά θέματα

εκπαίδευση σε εργασιακά θέματα,

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	44	77,2	77,2	77,2
	Όχι	13	22,8	22,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 95. επιβράβευση και επικοινωνία

επιβράβευση και επικοινωνία,

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	52	91,2	91,2	91,2
	Όχι	5	8,8	8,8	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 96. χορήγηση των δικαιούμενων αδειών

χορήγηση των δικαιούμενων αδειών,

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 97. τήρηση του ωραρίου

τήρηση του ωραρίου

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
--	--	-----------	---------	--------------	-------------------

Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0
-------	-----	----	-------	-------	-------

Πίνακας 98. κατανόηση και συνδρομή στην αντιμετώπιση τυχόν προσωπικών ή οικογενειακών τους προβλημάτων

**κατανόηση και συνδρομή στην αντιμετώπιση τυχόν
προσωπικών ή οικογενειακών τους προβλημάτων**

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0

Στη συνέχεια, το 87,7% είπαν πως έχουν επαρκώς εκπαιδέσει τους εργαζομένους τους για να εφαρμόζουν τις βιώσιμες πρακτικές της τουριστικής τους επιχείρησης.

Πίνακας 99. Εκπαίδευση εργαζομένων για εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών

31. Έχετε επαρκώς εκπαιδέσει τους εργαζομένους σας για να εφαρμόζουν τις βιώσιμες πρακτικές της τουριστικής σας επιχείρησης;

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	50	87,7	87,7	87,7
	Όχι	7	12,3	12,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Ακόμα, το 52,6% είπαν πως οι εργασιακές σχέσεις επηρεάζουν πολύ και το 47,4% απόλυτα τη δέσμευση των εργαζομένων στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης της επιχείρησής τους.

Πίνακας 100. Επιρροή εργασιακών σχέσεων τη δέσμευση των εργαζομένων στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης της επιχείρησής

32. Πόσο επηρεάζουν οι εργασιακές σχέσεις τη δέσμευση των εργαζομένων στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης της επιχείρησής σας;

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Πολύ	30	52,6	52,6	52,6
	Απόλυτα	27	47,4	47,4	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Τέλος, το 31,6% είπαν πως αντιμετωπίζουν αντιδράσεις-εναντιώσεις του προσωπικού τους με τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης της επιχείρησής τους.

Πίνακας 101. αντιδράσεις-εναντιώσεις του προσωπικού με τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης της επιχείρησής

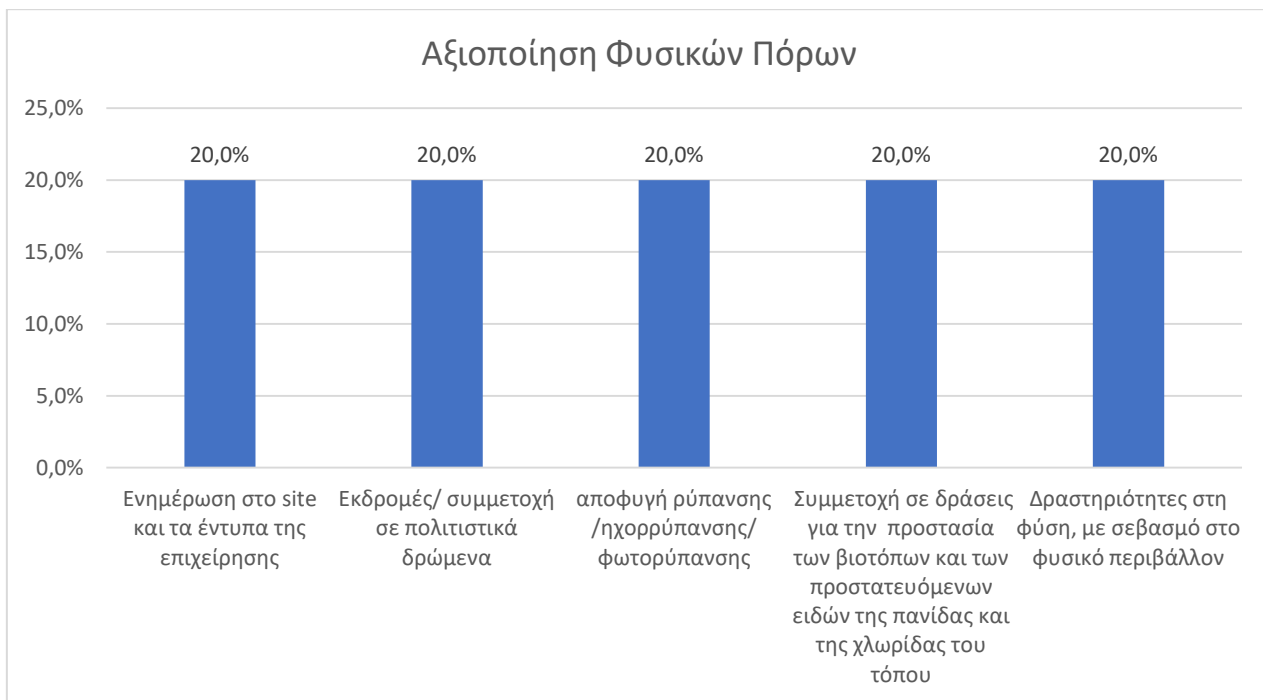
33. Αντιμετωπίζετε αντιδράσεις-εναντιώσεις του προσωπικού σας με τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης της επιχείρησής σας;

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	18	31,6	31,6	31,6
	Όχι	39	68,4	68,4	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

4.9 Αξιοποίηση Φυσικών Πόρων και Τοπικών Προϊόντων

Η ένατη ενότητα αφορούσε την Αξιοποίηση Φυσικών Πόρων και Τοπικών Προϊόντων. Αρχικά οι συμμετέχοντες ερωτήθηκαν για τους τρόπους με τους οποίους ενσωματώνουν τους φυσικούς πόρους και τα τοπία της Κόνιτσας στις εμπειρίες που προσφέρουνε στους πελάτες τους. Το 87,7% είπαν πως το κάνουν με ενημέρωση στο site και τα έντυπα της επιχείρησής, με εκδρομές/συμμετοχή σε πολιτιστικά δρώμενα, με

αποφυγή ρύπανσης/ηχορρύπανσης/ φωτορρύπανσης, με συμμετοχή σε δράσεις για την προστασία των βιοτόπων και των προστατευόμενων ειδών της πανίδας και της χλωρίδας του τόπου και με δραστηριότητες στη φύση, με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον.

Γράφημα 10. Αξιοποίηση Φυσικών Πόρων

Πίνακας 102. Ενημέρωση στο site και τα έντυπα της επιχείρησης

Ενημέρωση στο site και τα έντυπα της επιχείρησης

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	50	87,7	87,7	87,7
	Όχι	7	12,3	12,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 103. Εκδρομές/ συμμετοχή σε πολιτιστικά δρώμενα

Εκδρομές/ συμμετοχή σε πολιτιστικά δρώμενα

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	50	87,7	87,7	87,7
	Όχι	7	12,3	12,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 104. αποφυγή ρύπανσης /ηχορρύπανσης/ φωτορρύπανσης

αποφυγή ρύπανσης /ηχορρύπανσης/ φωτορρύπανσης

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	50	87,7	87,7	87,7
	Όχι	7	12,3	12,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 105. Συμμετοχή σε δράσεις για την προστασία των βιοτόπων και των προστατευόμενων ειδών της πανίδας και της χλωρίδας του τόπου

Συμμετοχή σε δράσεις για την προστασία των βιοτόπων και των προστατευόμενων ειδών της πανίδας και της χλωρίδας του τόπου

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	50	87,7	87,7	87,7
	Όχι	7	12,3	12,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 106. Δραστηριότητες στη φύση, με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον

Δραστηριότητες στη φύση, με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	50	87,7	87,7	87,7
	Όχι	7	12,3	12,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Έπειτα, το 87,7% είπαν πως προωθούν ενεργά τη χρήση τοπικών προϊόντων (π.χ. τρόφιμα, χειροτεχνίες κ.λπ.) στις τουριστικές τους προσφορές.

Πίνακας 107. Προώθηση χρήσης τοπικών προϊόντων

35. Προωθείτε ενεργά τη χρήση τοπικών προϊόντων (π.χ. τρόφιμα, χειροτεχνίες κ.λπ.) στις τουριστικές σας προσφορές;

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	50	87,7	87,7	87,7
	Όχι	7	12,3	12,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Αναφορικά με το πώς διασφαλίζουν τη γνησιότητα και τη βιωσιμότητα των προϊόντων που παρέχετε στους πελάτες τους, το 87,7% είπαν πως το πετυχαίνουν με επιλογή Πιστοποιημένων παραγωγών, το 86% με τήρηση συμφωνιών με τους παραγωγούς, το 80,7% με επιχορήγηση εκθέσεων και σχετικών με τα τοπικά προϊόντα εκδηλώσεων και το 100% με πώληση των προϊόντων σε λογικές τιμές.

Γράφημα 11. διασφάλιση γνησιότητας και βιωσιμότητας προϊόντων

Πίνακας 108. Επιλογή Πιστοποιημένων παραγωγών

Επιλογή Πιστοποιημένων παραγωγών

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	50	87,7	87,7	87,7
	Όχι	7	12,3	12,3	100,0
Total		57	100,0	100,0	

Πίνακας 109. Τήρηση συμφωνιών με τους παραγωγούς

Τήρηση συμφωνιών με τους παραγωγούς

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	49	86,0	86,0	86,0
	Όχι	8	14,0	14,0	100,0

Total	57	100,0	100,0
-------	----	-------	-------

Πίνακας 110. Επιχορήγηση εκθέσεων και σχετικών με τα τοπικά προϊόντα εκδηλώσεων

Επιχορήγηση εκθέσεων και σχετικών με τα τοπικά προϊόντα εκδηλώσεων

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	46	80,7	80,7	80,7
	Όχι	11	19,3	19,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 111. πώληση των προϊόντων σε λογικές τιμές

πώληση των προϊόντων σε λογικές τιμές

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0

Έπειτα, όλοι είπαν πως έχουν παρατηρήσει θετικές αντιδράσεις των πελατών, όταν ενσωματώνουν τοπικά προϊόντα ή εμπειρίες χρήσης φυσικών πόρων στις παροχές τους.

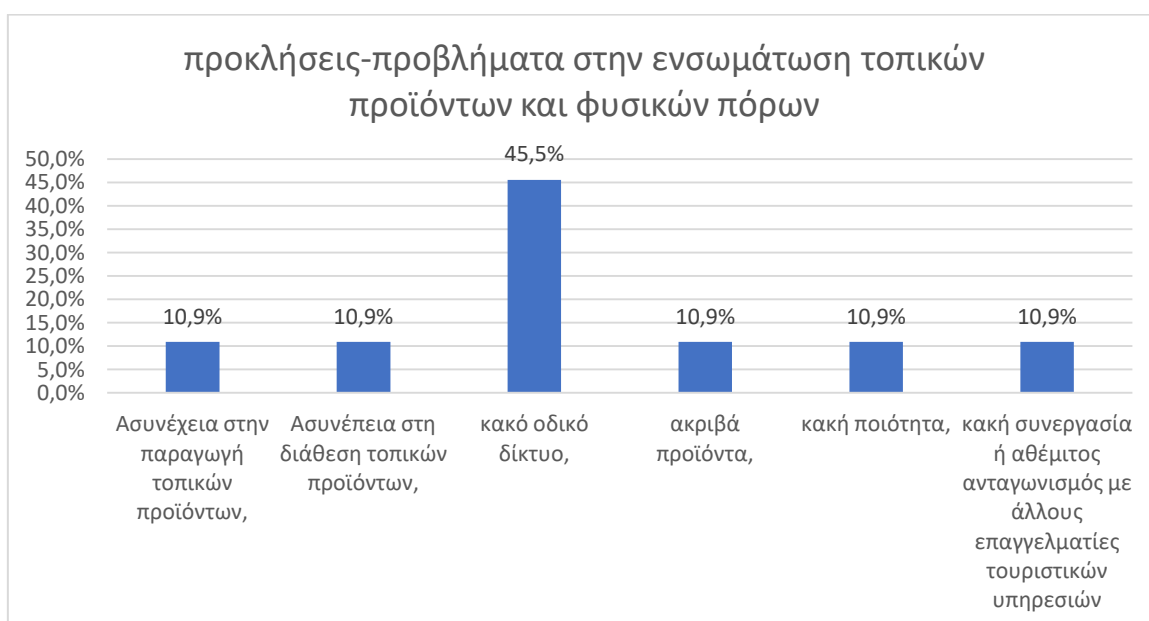
Πίνακας 112. θετικές αντιδράσεις πελατών

37. Έχετε παρατηρήσει θετικές αντιδράσεις των πελατών, όταν ενσωματώνετε τοπικά προϊόντα ή εμπειρίες χρήσης φυσικών πόρων στις παροχές σας;

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
--	--	-----------	---------	--------------	-------------------

Valid	Ναι	57	100,0	100,0	100,0
-------	-----	----	-------	-------	-------

Τέλος, σχετικά με προκλήσεις-προβλήματα που αντιμετωπίζουν κατά την ενσωμάτωση τοπικών προϊόντων και φυσικών πόρων στις τουριστικές τους υπηρεσίες, το 19,3% είπαν πως αντιμετωπίζουν Ασυνέχεια στην παραγωγή τοπικών προϊόντων, Ασυνέπεια στη διάθεση τοπικών προϊόντων, ακριβά προϊόντα, κακή ποιότητα και κακή συνεργασία ή αθέμιτος ανταγωνισμός με άλλους επαγγελματίες τουριστικών υπηρεσιών και το 80,7% αναφέρθηκαν στο κακό οδικό δίκτυο.

Γράφημα 12. προκλήσεις-προβλήματα στην ενσωμάτωση τοπικών προϊόντων και φυσικών πόρων

Πίνακας 113. Ασυνέχεια στην παραγωγή τοπικών προϊόντων

Ασυνέχεια στην παραγωγή τοπικών προϊόντων,

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	11	19,3	19,3	19,3
	Όχι	46	80,7	80,7	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 114. Ασυνέπεια στη διάθεση τοπικών προϊόντων

Ασυνέπεια στη διάθεση τοπικών προϊόντων,

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	11	19,3	19,3	19,3
	Όχι	46	80,7	80,7	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 115. κακό οδικό δίκτυο

κακό οδικό δίκτυο,

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	46	80,7	80,7	80,7
	Όχι	11	19,3	19,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 116. ακριβά προϊόντα

ακριβά προϊόντα,

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	11	19,3	19,3	19,3
	Όχι	46	80,7	80,7	100,0

Total	57	100,0	100,0
-------	----	-------	-------

Πίνακας 117. κακή ποιότητα

κακή ποιότητα,

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	11	19,3	19,3	19,3
	Όχι	46	80,7	80,7	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 118. κακή συνεργασία ή αθέμιτος ανταγωνισμός με άλλους επαγγελματίες τουριστικών υπηρεσιών

κακή συνεργασία ή αθέμιτος ανταγωνισμός με άλλους επαγγελματίες τουριστικών υπηρεσιών

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	11	19,3	19,3	19,3
	Όχι	46	80,7	80,7	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

4.10 Ρόλος Τοπικών Αρχών και της Κυβέρνησης στην Υποστήριξη της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης

Η τελευταία ενότητα αφορούσε τη συμμετοχή των τοπικών αρχών και της ελληνικής κυβέρνησης για την παροχή αρωγής στους επαγγελματίες του τουρισμού της Κόνιτσας, ώστε να προσανατολιστούν στη βιώσιμη ανάπτυξη και να υιοθετήσουν συγκεκριμένες πρακτικές.

Το 33,3% είπαν πως οι κυβερνητικές πολιτικές και η τοπική αυτοδιοίκηση έχουν στόχο την διασφάλιση του φυσικού περιβάλλοντος της Κόνιτσας, το 66,7% πως οι ανεμογεννήτριες και τα υδροηλεκτρικά φράγματα θα πλήξουν την αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής της Κόνιτσας, το 19,3% πως η γεωθερμία και η χρήση της εντάσσονται με προτεραιότητα στα σχέδια της ενεργειακής ανάπτυξης της περιοχής της Κόνιτσας, το 66,7% είπαν πως γνωρίζουν πολιτικές ή κίνητρα που παρέχονται από την ελληνική κυβέρνηση ή την Τ.Α. για την ενθάρρυνση βιώσιμων πρακτικών στον τουρισμό και το 26,3% είπαν πως έχουν λάβει καθοδήγηση ή ενισχύσεις, που σας βοήθησαν στην εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών στην τουριστική σας επιχείρηση.

Πίνακας 119. οι κυβερνητικές πολιτικές και η τοπική αυτοδιοίκηση έχουν στόχο την διασφάλιση του φυσικού περιβάλλοντος της Κόνιτσας

40. οι κυβερνητικές πολιτικές και η τοπική αυτοδιοίκηση έχουν στόχο την διασφάλιση του φυσικού περιβάλλοντος της Κόνιτσας;

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	19	33,3	33,3	33,3
	Όχι	38	66,7	66,7	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 120. οι ανεμογεννήτριες και τα υδροηλεκτρικά φράγματα θα πλήξουν την αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής της Κόνιτσας

41. οι ανεμογεννήτριες και τα υδροηλεκτρικά φράγματα θα πλήξουν την αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής της Κόνιτσας;

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	38	66,7	66,7	66,7
	Όχι	19	33,3	33,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 121. η γεωθερμία και η χρήση της εντάσσονται με προτεραιότητα στα σχέδια της ενεργειακής ανάπτυξης της περιοχής της Κόνιτσας

42. η γεωθερμία και η χρήση της εντάσσονται με προτεραιότητα στα σχέδια της ενεργειακής ανάπτυξης της περιοχής της Κόνιτσας;

		Frequency	Percent	ValidPercent	Cumulative Percent
Valid	Ναι	11	19,3	19,3	19,3
	Όχι	46	80,7	80,7	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 122. πολιτικές ή κίνητρα που παρέχονται από την ελληνική κυβέρνηση ή την Τ.Α. για την ενθάρρυνση βιώσιμων πρακτικών στον τουρισμό

43. Γνωρίζετε πολιτικές ή κίνητρα που παρέχονται από την ελληνική κυβέρνηση ή την Τ.Α. για την ενθάρρυνση βιώσιμων πρακτικών στον τουρισμό;

		Frequency	Percent	ValidPercent	Cumulative Percent
Valid	Ναι	38	66,7	66,7	66,7
	Όχι	19	33,3	33,3	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Πίνακας 123. καθοδήγηση ή ενισχύσεις, που σας βοήθησαν στην εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών στην τουριστική σας επιχείρηση

44. Έχετε λάβει καθοδήγηση ή ενισχύσεις, που σας βοήθησαν στην εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών στην τουριστική σας επιχείρηση;

		Frequency	Percent	ValidPercent	Cumulative Percent
Valid	Ναι	15	26,3	26,3	26,3
	Όχι	42	73,7	73,7	100,0
	Total	57	100,0	100,0	

Κεφάλαιο 5. Συμπεράσματα

Αυτό το κεφάλαιο συνθέτει τα ευρήματα που παρουσιάζονται στο Κεφάλαιο 4, συζητώντας τις επιπτώσεις τους στις πρακτικές αειφόρου τουρισμού μεταξύ των επιχειρηματιών στην περιοχή της Κόνιτσας. Αντανακλά τα δημογραφικά δεδομένα, τις πρακτικές βιώσιμης ανάπτυξης που υιοθετήθηκαν, τις προκλήσεις που αντιμετωπίζονται κατά την εφαρμογή αυτών των πρακτικών, τη δέσμευση της τοπικής κοινότητας και της τοπικής αυτοδιοίκησης και την ηθική εκμετάλλευση των φυσικών πόρων.

Στη μελέτη συμμετείχαν 57 συμμετέχοντες, με ποικίλη εκπροσώπηση από διάφορους τομείς της τουριστικής βιομηχανίας, συμπεριλαμβανομένων των tour operators, των τοπικών παρόχων δραστηριοτήτων, του τομέα της φιλοξενίας και άλλων. Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων έχει σημαντική εμπειρία στον τουριστικό τομέα, με ένα αξιοσημείωτο ποσοστό να έχει πάνω από 10 χρόνια εμπειρία, υπογραμμίζοντας την ωριμότητα και το βάθος της γνώσης του δείγματος σχετικά με τις πρακτικές αειφόρου τουρισμού.

Όλοι οι συμμετέχοντες εξέφρασαν εξοικείωση με την έννοια της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης και αναγνώρισαν τη σημασία των βιώσιμων πρακτικών για τη μακροπρόθεσμη επιτυχία των επιχειρηματικών τους προσπαθειών. Ένα αξιοσημείωτο 42,1% ανέφερε ότι εφαρμόζει ενεργά βιώσιμες πρακτικές στις δραστηριότητές του. Αυτό δείχνει ένα ισχυρό ποσοστό ευαισθητοποίησης και υιοθέτησης μεταξύ των επιχειρηματιών, αν και υπάρχει περιθώριο για περαιτέρω ενσωμάτωση βιώσιμων πρακτικών σε ολόκληρο τον τομέα.

Οι συμμετέχοντες εντόπισαν πολλά εμπόδια στην εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών, όπως άγνοια, αδιαφορία, άρνηση, υποτίμηση, αναβλητικότητα και οικονομικούς περιορισμούς. Αυτές οι προκλήσεις υπογραμμίζουν την ανάγκη για στοχευόμενη εκπαίδευση και μηχανισμούς υποστήριξης για την υπέρβαση των φραγμών και την ενθάρρυνση της ευρύτερης υιοθέτησης βιώσιμων πρακτικών.

Η ισχυρή συνεργασία μεταξύ τουριστικών επιχειρηματιών και τοπικής αυτοδιοίκησης, όπως αναφέρει το 77,2% των συμμετεχόντων, υποδηλώνει ένα θετικό περιβάλλον για την προώθηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης στην περιοχή της Κόνιτσας. Μια

τέτοια συνεργασία είναι απαραίτητη για τη βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού που ωφελεί τόσο την τοπική οικονομία όσο και το περιβάλλον.

Η ομόφωνη αναγνώριση των στρατηγικών που στοχεύουν στην ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, όπως η παροχή ποιοτικών προϊόντων/υπηρεσιών, η βελτίωση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού, η ανακύκλωση και η χρήση εναλλακτικών πηγών ενέργειας, υποδηλώνει σημαντική δέσμευση για ηθικές και βιώσιμες τουριστικές πρακτικές μεταξύ των συμμετεχόντων.

Τα ευρήματα υπογραμμίζουν τον κρίσιμο ρόλο των πρακτικών βιώσιμου τουρισμού στη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας και επιτυχίας των τουριστικών επιχειρήσεων. Ενώ υπάρχει σημαντικό επίπεδο δέσμευσης με βιώσιμες πρακτικές, απαιτείται συνεχής προσπάθεια για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που έχουν εντοπιστεί. Οι μελλοντικές πρωτοβουλίες θα πρέπει να επικεντρωθούν στην ενίσχυση της εκπαίδευσης και της υποστήριξης των επιχειρηματιών, στην προώθηση της περαιτέρω συνεργασίας με τις τοπικές κοινότητες και την κυβέρνηση και στην προώθηση της υιοθέτησης καινοτόμων και βιώσιμων τεχνολογιών και πρακτικών.

Η μελέτη παρέχει πολύτιμες πληροφορίες για την τρέχουσα κατάσταση των πρακτικών βιώσιμου τουρισμού μεταξύ των επιχειρηματιών στην περιοχή της Κόνιτσας. Υπογραμμίζει τις επιτυχίες που επιτεύχθηκαν, τις προκλήσεις που αντιμετωπίστηκαν και τη σημασία της συνεχούς δέσμευσης στις αρχές της βιωσιμότητας. Καθώς ο τουριστικός τομέας εξελίσσεται, η υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών όχι μόνο θα συμβάλει στη διατήρηση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων αλλά θα ενισχύσει περαιτέρω την ανταγωνιστικότητα και την ελκυστικότητα της Κόνιτσας ως αιεφόρο τουριστικό προορισμό.

5.1 Περιορισμοί και προτάσεις μελλοντικής έρευνας

Περιορισμοί:

Γεωγραφικός περιορισμός: Η έρευνα εστιάζει αποκλειστικά στην περιοχή της Κόνιτσας, γεγονός που μπορεί να περιορίσει τη γενίκευση των ευρημάτων σε άλλες

ορεινές τουριστικές περιοχές. Διαφορετικές περιοχές μπορεί να εμφανίζουν μοναδικά χαρακτηριστικά που επηρεάζουν διαφορετικά τον αιεφόρο τουρισμό.

Περιορισμοί συλλογής δεδομένων: Η διατριβή μπορεί να βασίστηκε σε συγκεκριμένους τύπους μεθόδων συλλογής δεδομένων, όπως έρευνες ή συνεντεύξεις, οι οποίες μπορεί να υπόκεινται σε προκαταλήψεις όπως μεροληψία απόκρισης ή ζητήματα μη απόκρισης. Το περιορισμένο εύρος τύπων δεδομένων ενδέχεται να μην αποτυπώνει πλήρως την περίπλοκη αλληλεπίδραση οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών παραγόντων στη βιωσιμότητα του τουρισμού.

Πεδίο εφαρμογής της έρευνας: Η εστίαση στις βιώσιμες πρακτικές μπορεί να παραβλέπει άλλες κρίσιμες πτυχές του τουρισμού, όπως πολιτικές επιρροές, παγκόσμιες οικονομικές τάσεις και τεχνολογικές εξελίξεις, που είναι επίσης ζωτικής σημασίας για μια ολοκληρωμένη κατανόηση της τουριστικής ανάπτυξης.

Ανάλυση χρονικά περιορισμένου χρόνου: Τα συμπεράσματα που εξάγονται βασίζονται στην τρέχουσα κατάσταση και τα πρόσφατα δεδομένα. Η δυναμική φύση του τουρισμού και της περιφερειακής ανάπτυξης μπορεί να οδηγήσει σε αλλαγές που θα μπορούσαν να αλλάξουν την αποτελεσματικότητα των συνιστώμενων πρακτικών με την πάροδο του χρόνου.

Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα:

Συγκριτικές Μελέτες: Η μελλοντική έρευνα θα μπορούσε να συγκρίνει την αιεφόρο τουριστική ανάπτυξη στην Κόνιτσα με άλλες ορεινές περιοχές, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο διεθνές. Αυτό θα παρείχε μια ευρύτερη προοπτική και θα βοηθούσε στην επικύρωση της αποτελεσματικότητας των πρακτικών βιωσιμότητας σε διαφορετικά πλαίσια.

Διαχρονικές μελέτες: Η διεξαγωγή διαχρονικών μελετών θα μπορούσε να προσφέρει πληροφορίες για τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις των πρακτικών βιώσιμου τουρισμού και να επιτρέψει στους ερευνητές να παρατηρήσουν τις αλλαγές και τις τάσεις για εκτεταμένη περίοδο.

Ενσωμάτωση Τεχνολογικών Προόδων: Η διερεύνηση του ρόλου των αναδυόμενων τεχνολογιών όπως η τεχνητή νοημοσύνη, η εικονική πραγματικότητα και το blockchain

στην ενίσχυση των πρακτικών βιώσιμου τουρισμού θα μπορούσε να προσφέρει λύσεις αιχμής στις υπάρχουσες προκλήσεις.

Ευρύτεροι κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες: Η μελλοντική έρευνα θα πρέπει επίσης να λάβει υπόψη ευρύτερους κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των παγκόσμιων οικονομικών συνθηκών, των διεθνών πολιτικών για την αειφορία και των επιπτώσεών τους στην τοπική τουριστική ανάπτυξη.

Επιπτώσεις στις αυτόχθονες κοινότητες: Περαιτέρω μελέτες θα μπορούσαν να επικεντρωθούν στον αντίκτυπο του τουρισμού στους αυτόχθονες πληθυσμούς των ορεινών περιοχών, αξιολογώντας τόσο τις θετικές επιπτώσεις όσο και τους πιθανούς κινδύνους εκμετάλλευσης.

Αυτές οι προτάσεις στοχεύουν να βασιστούν στην υπάρχουσα έρευνα αντιμετωπίζοντας τους περιορισμούς της και διευρύνοντας το πεδίο ώστε να συμπεριλάβει πιο ποικίλες και ολοκληρωμένες προσεγγίσεις για τη μελέτη του αειφόρου τουρισμού σε ορεινές περιοχές.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Amerta IMS (2017) Community based tourism development. *International Journal of Social Sciences and Humanities* 1(3): 97-107. <https://doi.org/10.29332/ijssh.v1n3.60>

Amerta IMS, Sara IM, Bagiada K (2018) Sustainable tourism development. *International Research Journal of Management* 5(2): 248-254.

Babbie, E. (2020). *The Practice of Social Research* (15th ed.). Cengage Learning.

Babi J, Inglés E, Soler S (2019) Trail races in protected mountain areas and their effects on sustainable development. *Eco Mont* 11(2): 18-26. <https://doi.org/10.1553/eco.mont-11-2s18>

Badola R, Hussain SA, Dobriyal P, et al. (2018) Institutional arrangements for managing tourism in the Indian Himalayan protected areas. *Tour Manag* 66: 1-12. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2017.10.020>

Baggio R, Scoot N, Cooper C (2010) Network science: a review focused on tourism. *Ann Tour Res* 37(3): 802-827. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2010.02.008>

Bithas K (2011) Sustainability and externalities: is the internalization of externalities a sufficient condition for sustainability? *Ecol Econ* 70(10): 1703-1706. <https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2011.05.014>

Bojanic D (2011) Using a tourism importance-performance typology to investigate environmental sustainability on a global level. *J Sustain Tour* 19(8): 989-1003. <http://doi.org/10.1080/09669582.2011.584624>

Brace, I. (2018). *Questionnaire Design: How to Plan, Structure and Write Survey Material for Effective Market Research* (4th ed.). Kogan Page.

Buckley R (2012) Sustainable tourism: research and reality. *Ann Tour Res* 39(2): 528-546. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2012.02.003>

Bugdol M, Puciato D, Borys T (2019) Development of tourism – barriers to shaping and recommendations for further research. *Problems of Sustainable Development* 14(2): 157-170.

- Butler R (2018) Sustainable tourism in sensitive environments: a wolf in sheep's clothing? *Sustainability* 10(6): 1789. <https://doi.org/10.3390/su10061789>
- Cernat L, Gourdon J (2012) Paths to success: benchmarking cross-country sustainable tourism. *Tour Manag* 33(5): 1044-1056. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2011.12.007>
- Chettiparamb A, Kokkranikal J (2012) Responsible tourism and sustainability: the case of Kumarakom in Kerala, India. *Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events* 4(3): 302-326. <https://doi.org/10.1080/19407963.2012.711088>
- Chiodo E, Fantini A, Dickes L, et al. (2019) Agritourism in mountainous regions - insights from an international perspective. *Sustainability* 11(13): 3715. <https://doi.org/10.3390/su11133715>
- Cohen SA, Prayag G, Moital M (2014) Consumer behaviour in tourism: concepts, influences and opportunities. *Curr Issues Tour* 17(10): 872-909. <https://doi.org/10.1080/13683500.2013.850064>
- Cole S (2006) Information and empowerment: the keys to achieving sustainable tourism. *J Sustain Tour* 14(6): 629-644. <https://doi.org/10.2167/jost607.0>
- Farsari I (2012) The development of a conceptual model to support sustainable tourism policy in North Mediterranean destinations. *J Hosp Mark Manag* 21(7): 710-738. <http://dx.doi.org/10.1080/19368623.2012.624298>
- Field, A. (2018). *Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics* (5th ed.). Sage Publications.
- Fowler, F. J. (2014). *Survey Research Methods* (5th ed.). Sage Publications.
- Gløersen E, Price MF, Borec A, et al. (2016) Research for REGI Committee - Cohesion in Mountainous Regions of the EU. Brussels: European Parliament, Directorate-General for Internal Policies, Policies Department B: Structural and Cohesion Policies, Regional Development.
- Gössling S, Ring A, Dwyer L, et al. (2016) Optimizing or maximizing growth? A challenge for sustainable tourism. *J Sustain Tour* 24(4): 527-548. <https://doi.org/10.1080/09669582.2015.1085869>

Grimwood BSR, Yudina O, Muldoon M, et al. (2015) Responsibility in tourism: a discursive analysis. *Ann Tour Res* 50: 22-38. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2014.10.006>

Han H, Yoon HJ (2015) Hotel customers' environmentally responsible behavioral intention: impact of key constructs on decision in green consumerism. *Int J Hosp Manag* 45: 22-33. <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2014.11.004>

He P, He Y, Xu F (2018) Evolutionary analysis of sustainable tourism. *Ann Tour Res* 69: 76-89. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2018.02.002>

Hibner J, Taczanowska K, Zięba A, et al. (2018) Visitor profiling for cable car mountain destinations as a basis for protected area management: a case study of the summer season in the Tatra Mountains at

Inglés-Yuba E, Puig N, Labrador V (2016) Sports management in protected mountain areas. Sustainable development through collaborative network governance: a case study. *Eco Mont* 8(2): 53-61. <https://dx.doi.org/10.1553/eco.mont-8-2s53>

Inkson C, Minnaert L (2018) *Tourism Management: An Introduction* (2nd edition). London: SAGE. p 462.

Jovičić D, Ivanović V (2004) Tourism management in national parks. *Tour Hosp Manag* 10 (3-4): 93-105. (in Croatian)

Israel, M., & Hay, I. (2006). *Research Ethics for Social Scientists: Between Ethical Conduct and Regulatory Compliance*. Sage Publications.

Koseoglu MA, Rahimi R, Okumus F, Liu J (2016) Bibliometric studies in tourism. *Ann Tour Res* 61: 180-198. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2016.10.006>

Lun LM, Pechlaner H, Volgger M (2016) Rural tourism development in mountain regions: identifying success factors, challenges and potentials. *J Qual Assur Hospit Tour* 17(4): 389-411. <https://doi.org/10.1080/1528008X.2015.1096754>

Lundberg C, Fredman P (2012) Success factors and constraints among nature-based tourism entrepreneurs. *Curr Issues Tour* 15(7): 649-671. <http://dx.doi.org/10.1080/13683500.2011.630458>

- Ma ATH, Chow ASY, Cheung LTO, et al. (2018) Impacts of tourists' sociodemographic characteristics on the travel motivation and satisfaction: the case of protected areas in South China. *Sustainability* 10(10): 3388. <https://doi.org/10.3390/su10103388>
- Magadán-Díaz M, Rivas-García JI (2019) Sustainable tourism in mountain protected areas of Asturias: an analysis from tourists' perceptions and profiles. *Sustain Dev Mt Territ* 4(11): 459-474.
- Manning RE, Anderson LE, Pettengill PR (2017) *Managing Outdoor Recreation: Case Studies in the National Parks* (2nd edition). Wallingford: CABI. p 256.
- Mihalic T (2016) Sustainable-responsible tourism discourse - towards 'responsustainable' tourism. *J Clean Product* 111(B): 461-470. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2014.12.062>
- Mihalič T, Žabkar V, Knežević Cvelbar Lj (2012) A hotel sustainability business model: evidence from Slovenia. *J Sustain Tour* 20(5): 701-719. <https://doi.org/10.1080/09669582.2011.632092>
- Miličević S, Đorđević N, Krejić Ž (2020) Research on tourists' attitudes on the potential of Goč mountain for the development of eco-tourism. *Economics of Agriculture* 67(1): 223-238. <https://doi.org/10.5937/ekoPolj2001223M>
- Mitchell R, Wooliscrofta B, Higham JES (2013) Applying sustainability in national park management: balancing public and private interests using a sustainable market orientation model. *J Sustain Tour* 21(5): 695-715. <http://doi.org/10.1080/09669582.2012.737799>
- Nepal SK, Chipeniuk R (2005) Mountain tourism: toward a conceptual framework. *Tour Geogr* 7(3): 313–333. <https://doi.org/10.1080/14616680500164849>
- Novelli M (2005) *Niche Tourism: Contemporary Issues, Trends and Cases*. Oxford: Elsevier. p 288
- Peattie K (2010) Green consumption: behavior and norms. *Annu Rev Environ Resour* 35: 195-228. <https://doi.org/10.1146/annurev-environ-032609-094328>
- Pfahl S (2005) Institutional sustainability. *International Journal of Sustainable Development* 8(1/2): 80-96.

Polonsky MJ, Carlson L, Fry M-L (2003) The harm chain: a public policy development and stakeholder perspective. *Mark Theory* 3(3): 345-364. <https://doi.org/10.1177/147059310333003>

Reiser D, Pforr C (2017) Alternative Tourism. In: Lowry LL. (ed.) *The SAGE International Encyclopedia of Travel and Tourism*. SAGE, London. pp 61-62.

Saarinen J (2015) Conflicting limits to growth in sustainable tourism. *Curr Issues Tour* 18(10): 903-907. <https://doi.org/10.1080/13683500.2014.972344>

Schweinsberg SC, Wearing SL, Darcy S (2012) Understanding communities' views of nature in rural industry renewal: the transition from forestry to nature-based tourism in Eden, Australia. *J Sustain Tour* 20(2): 195-213. <http://doi.org/10.1080/09669582.2011.596278>

Spangenberg JH (2002) Institutional sustainability indicators: an analysis of the institutions in Agenda 21 and a draft set of indicators for monitoring their effectivity. *Sustain Dev* 10(2):103-115. <https://doi.org/10.1002/sd.184>

Su L, Swanson SR (2017) The effect of destination social responsibility on tourist environmentally responsible behavior: compared analysis of first-time and repeat tourists. *Tour Manag* 60: 308-321. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2016.12.011>

Telbisz T, Brankov J, Čalić J (2020) Topographic and lithologic controls behind mountain depopulation in

Zlatibor District (Western Serbia). *J Mt Sci* 17(2): 271–288. <https://doi.org/10.1007/s11629-019-5861-5>

Torres-Delgado A, López Palomeque F (2012) The growth and spread of the concept of sustainable tourism: the contribution of institutional initiatives to tourism policy. *Tour Manag Perspect* 4: 1-10. <https://doi.org/10.1016/j.tmp.2012.05.001>

Torres-Delgado A, López Palomeque F (2014) Measuring sustainable tourism at the municipal level. *Ann Tour Res* 49: 122-137. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2014.09.003>

Trišić I (2019) Opportunities for sustainable tourism development and nature conservation in Special Nature Reserve “Deliblatska pešćara”. *Hotel and Tourism Management* 7(1): 83 - 93. <https://doi.org/10.5937/menhottur1901083T>

Tugcu CT (2014) Tourism and economic growth nexus revisited: a panel causality analysis for the case of the Mediterranean region. *Tour Manag* 42: 207-212. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2013.12.007>

UNWTO (2007) *A Practical Guide to Destination Management*. Madrid: United Nations World Tourism Organization. <https://www.unwto.org/global/publication/practical-guide-tourism-destinationmanagement>.

UNWTO (2013) *Sustainable Tourism for Development Guidebook, Enhancing Capacities for Sustainable Tourism for Development in Developing Countries*. Madrid: United Nations World Tourism Organization. (<https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284415496>)

UNWTO (2020) *Rural and Mountain Tourism*. Madrid: United Nations World Tourism Organization. <https://www.unwto.org/rural-mountain-tourism>.

Yang D, Qui Q, Liu W (2012) Complementary zoning frameworks for sustainable management of ecoeconomic capital: a case study of Lijiang, China. *J Mt Sci* 9(6): 760-769. <https://doi.org/10.1007/s11629-012-2163-6>

Zolfani SH, Sedaghat M, Maknoon R, Zavadskas EK (2015) Sustainable tourism: a comprehensive literature review on frameworks and applications. *Econ Res* 28(1): 1-30. <https://doi.org/10.1080/1331677X.2014.995895>

Cater, E. (1993). Ecotourism in the Third World: Problems for sustainable tourism development. *Tourism Management*, 14(2), 85-90.

Ceballos-Lascurain, H. (1996). *Tourism, Ecotourism and Protected Areas*. Gland, Switzerland: International Union for the Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN), World Conservation Union.

Eber, S. (1992). *Beyond the Green Horizon: A Discussion Paper on Principles for Sustainable Tourism*. London, United Kingdom: WWF and Tourism Concern.

Farrell, B. H. (1999). Conventional or sustainable tourism? No room for choice. *TourismManagement*, 20(2), 189-191.

Jansky, L., & Furuyashiki, K. (2002). Sustainable Mountain and Forest Development – Global Mountain Partnership Programme. *Environmental and Sustainable Development Programme*. Tokyo, Japan: United Nations University. Retrieved from <http://www.unu.edu/WSSD/files/docs/Mountains.pdf>.

Kohler, T., & Byers, E. (1999). Mountain of the world: Tourism and sustainable mountain development – Mountain Agenda. Institute of Geography, University of Berne, Switzerland.

Liu, Z. (2003). Sustainable Tourism Development: A Critique. *Journal of Sustainable Tourism*, 11(6), 459-475.

Prosser, R. (1994). Societal change and the growth in alternative tourism. In E. Cater and G. Lowman (Eds.), *Ecotourism: A Sustainable Option?* (pp. 19-37). Chichester, United Kingdom: John Wiley.

Samy, K. M., & El-Barmelgy, H. M. (2005). Sustainable Tourism versus Sustainable Development: Attempting Sustainable Tourism Development for Egypt. Helwan University and Cairo University, Egypt.

Schleicher-Tappeser, R., Lukesch, R., Strati, F., Sweeney, G. P., & Thierstein, A. (1998). Instruments for Sustainable Regional Development. The INSURED Project – Final Report. EURES Report 9.

Thierstein, A., & Walser, M. (2000). Die nachhaltige Region: ein Handlungsmodell. (The Sustainable Region: A Model for Action). Series of works published by the Institute for Public Services and Tourism Contributions to the Regional Economy, Vol. 1. Berne, Switzerland; Stuttgart, Germany; and Vienna, Austria.

World Tourism Organization (WTO). (2001). The concept of sustainable tourism. Retrieved from <http://www.world-tourism.org/sustainable/concepts.htm>.

Schleicher-Tappeser, R. & Strati, F. (1999). Sustainability – A New paradigm for Research? In M. Catizzone (Ed.), *From Ecosystem Research to Sustainable Tourism*, pp. 49-65). Ecosystems Research Report No 26. Luxembourg: European Commission.

Eber, S. (1992). *Beyond the Green Horizon: A Discussion Paper on Principles for Sustainable Tourism*. London, United Kingdom: WWF and Tourism Concern.

«ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΟΡΕΙΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ.»

Ενότητα 1: Δημογραφικά στοιχεία

1. Ποιός είναι ο ρόλος σας στον τουριστικό κλάδο στην Κόνιτσα;
Διαμονή (Ξενοδοχείο, Ξενώνας κ.λπ.)

Τρόφιμα και ποτά (Εστιατόριο, Καφέ, κ.λπ.)

Tour Operator/Οδηγός

Τοπικός πάροχος δραστηριότητας

Άλλο:

2. Πόσα χρόνια εμπειρίας έχετε στον τουριστικό τομέα;
Λιγότερο από 1 χρόνο

1-5 χρόνια

6-10 χρόνια

Πάνω από 10 χρόνια

Προαιρετικά στοιχεία επικοινωνίας (εάν συμφωνείτε να επικοινωνήσουμε μαζί σας για περαιτέρω πληροφορίες)

Όνομα:

Email:

Τηλέφωνο:

Η απάντησή σας

Ενότητα 2: Πρακτικές Βιώσιμης Ανάπτυξης

3. Είστε εξοικειωμένοι με την έννοια της βιώσιμη τουριστικής ανάπτυξης;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

4. Τί σημαίνει κατά τη γνώμη σας ο όρος «βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη»; περιγράψτε εν συντομία.

Η απάντησή σας

5. Πόσο σημαντικές πιστεύετε ότι είναι οι βιώσιμες πρακτικές για τη μακροπρόθεσμη επιτυχία της τουριστικής επιχειρηματικότητας στην Κόνιτσα;
ΟΧΙ σημαντικές

Κάπως σημαντικές

Σημαντικές

Πολύ σημαντικές

6. Έχετε εφαρμόσει βιώσιμες πρακτικές στην επιχείρησή σας; Εάν ναι, περιγράψτε τες εν συντομία.

Η απάντησή σας

7. Ποιες από τις παρακάτω προκλήσεις- δυσκολίες αντιμετωπίζετε, όταν προσπαθείτε να εφαρμόσετε βιώσιμες πρακτικές στην επιχείρησή σας

ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΑΓΝΟΙΑ

ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ

ΑΡΝΗΣΗ

ΑΠΑΞΙΩΣΗ

ΚΩΛΥΣΙΕΡΓΕΙΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΔΥΝΑΜΙΑ

ΑΛΛΟ

ΑΓΝΟΙΑ

ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ

ΑΡΝΗΣΗ

ΑΠΑΞΙΩΣΗ

ΚΩΛΥΣΙΕΡΓΕΙΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΔΥΝΑΜΙΑ

ΑΛΛΟ

Ενότητα 3: Δέσμευση της Τοπικής Κοινότητας /Τοπικής Αυτοδιοίκησης

8.Συνεργάζεστε με την τοπική αυτοδιοίκηση (Δήμο Κόνιτσας, Περιφέρεια Ηπείρου) για την ενίσχυση της τουριστικής δραστηριότητάς σας στην Κόνιτσα; ΝΑΙ / ΟΧΙ. Αν ναι, παρακαλώ περιγράψτε εν συντομία τη συνεργασία.

Η απάντησή σας

9. Πιστεύετε ότι, οι πρωτοβουλίες των φορέων αυτοδιοίκησης επηρεάζουν θετικά την τουριστική επιχειρηματικότητα της Κόνιτσας

ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

10.Πιστεύετε ότι οι ενέργειες και οι πρωτοβουλίες των φορέων αυτοδιοίκησης είναι προσανατολισμένες στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης της περιοχής της Κόνιτσας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΔΕΝ ΞΝΩΡΙΖΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

Ενότητα 4: Ηθική Αξιοποίηση των Φυσικών Πόρων /Περιβαλλοντική συμμετοχή και ηθικές στάσεις

Ακολουθούν ορισμένες ερωτήσεις σχετικά με τη συμμετοχή σας (ως επαγγελματίες του τουρισμού) στην επίλυση περιβαλλοντικών προβλημάτων στην περιοχή σας και τη στάση σας απέναντι σε ανήθικες πρακτικές κατά του περιβάλλοντος. Θα ρίξουν φως στη δέσμευσή σας ως επαγγελματίες του τουρισμού, για την προστασία του περιβάλλοντος και τις απόψεις σας σχετικά με ηθικά ζητήματα εντός του κλάδου. Είναι σημαντικό να μετρήσουμε όχι μόνο την επίγνωσή σας αλλά και τις ενέργειες και τις ιδέες σας για τη βελτίωση προβληματικών καταστάσεων. Αυτές οι πληροφορίες τέλος, μπορούν να βοηθήσουν στον εντοπισμό ευκαιριών για περαιτέρω συνεργασία και εκπαίδευση στον τοπικό τουριστικό τομέα

11. Υπάρχουν συγκεκριμένες πρωτοβουλίες ή στρατηγικές που χρησιμοποιείτε για να ελαχιστοποιήσετε τις επιπτώσεις της επιχείρησής σας στο περιβάλλον; Παρακαλώ επιλέξτε όσες από τις παρακάτω έχετε χρησιμοποιήσει:

Παροχή ποιοτικών προϊόντων/υπηρεσιών προς τους πελάτες σας

Χρήση βιολογικών τροφίμων ή οικολογικών υλικών

Βελτίωση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού

Χρήση εναλλακτικών μορφών ενέργειας

Αλλαγή λαμπτήρων με λαμπτήρες μακράς διάρκειας

Ανακύκλωση σκουπιδιών

Δικτύωση με άλλες επιχειρήσεις και φορείς τουριστικών υπηρεσιών

Εξοικονόμηση νερού

Προμήθεια πρώτων υλών από τοπικούς παραγωγούς / επαγγελματίες

Προστασία φυσικών πόρων της περιοχής

Συνδιοργάνωση εκδηλώσεων με φορείς περιβαλλοντικής και πολιτιστικής υποστήριξης (λχ. Πανεπιστήμιο, Βιβλιοθήκη, Κέντρο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, Αναπτυξιακή Εταιρεία του Δήμου κλπ)

Άλλο:

12. Ποιες από τις παρακάτω στάσεις είναι, κατά τη γνώμη σας, σημαντικές για τη διασφάλιση της υπεύθυνης χρήσης των φυσικών πόρων στις τουριστικές δραστηριότητες;

ΠΟΛΥ

ΛΙΓΟ

ΚΑΘΟΛΟΥ

Δεν σπαταλάμε ενέργεια

Κάνουμε ορθό προϋπολογισμό προμηθειών

δεν μολύνουμε με απόβλητα και διαχωρίζουμε τα σκουπίδια

χρησιμοποιούμε τις νέες ψηφιακές τεχνολογίες και σύγχρονο εξοπλισμό

χρησιμοποιούμε οικολογικά- βιολογικά προϊόντα

κάνουμε χρήση εναλλακτικών πηγών ενέργειας

12.

Έχετε συμμετάσχει ενεργά ή έχετε υποστηρίξει περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες ή κινήσεις ανάδειξης της φυσικής και της πολιτιστικής κληρονομιάς στην περιοχή της Κόνιτσας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

13. Πιστεύετε ότι, η τουριστική επιχειρηματικότητα στην Κόνιτσα μπορεί να συμβάλει ενεργά στην ορθή αντιμετώπιση των σύγχρονων περιβαλλοντικών προκλήσεων, όπως λχ. Στην αειφόρο διαχείριση των απορριμμάτων, τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα των τουριστικών δραστηριοτήτων, τη χρήση εναλλακτικών πηγών ενέργειας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

14. Τι ρόλο παίζει κατά τη γνώμη σας αυτή τη στιγμή ο τουριστικός κλάδος στη διατήρηση της φυσικής ομορφιάς και της οικολογικής ισορροπίας της Κόνιτσας;
Αρνητικό ρόλο

Κανένα ρόλο,

περιορισμένο ρόλο,

σημαντικό ρόλο

Πρωταγωνιστικό ρόλο

15. Ανησυχείτε για ανήθικες πρακτικές από επαγγελματίες ή φορείς, που μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά το φυσικό και οικιστικό περιβάλλον της Κόνιτσας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ/ ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

16. Για ποιες ανήθικες πρακτικές ανησυχείτε;

- ρύπανση των υδάτινων πόρων,
- υπερεκμετάλλευση των υδάτινων πόρων
- ρύπανση από τα σκουπίδια,

- εγκατάσταση ανεμογεννητριών στα βουνά,
- αντικανονική εκμετάλλευση των δασών
- αντικανονική οικοδομική δραστηριότητα
- χρήση χημικών στις καλλιέργειες
- Λαθροθηρία, λαθραλιεία, λαθραία συλλογή βοτάνων
- αντικανονικές δραστηριότητες σε προστατευμένες περιοχές
- άλλο

εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε καλλιεργήσιμες εκτάσεις

17. Έχετε λάβει μέτρα εντός της επιχείρησής σας, για να αποθαρρύνετε ή να αποτρέψετε ανήθικες πρακτικές κατά του περιβάλλοντος φυσικού και οικιστικού; ΝΑΙ /ΟΧΙ . Εάν ναι, αναφέρατε 1-2 επιγραμματικά.

Η απάντησή σας

Ενότητα 5: Οικονομικά οφέλη και προκλήσεις

18. Πώς αντιλαμβάνεστε τα οφέλη που μπορεί να αποκομίσουν οι κάτοικοι της Κόνιτσας, από την βιώσιμη ανάπτυξη του κλάδου του τουρισμού; Παρακαλώ επιλέξτε με όσα συμφωνείτε

- οικονομική άνθιση,
- νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες,
- διασφάλιση του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος
- πολιτιστική άνθιση,
- καλή φήμη της περιοχής
- ευημερία των επόμενων γενεών
- κοινωνική συνοχή
- νέες θέσεις εργασίας

Άλλο:

19. Αντιμετωπίζετε προκλήσεις- προβλήματα ως επαγγελματίας του τουρισμού στην Κόνιτσα; ΝΑΙ /ΟΧΙ . Αν ναι, παρακαλώ επιλέξτε ποιες από τις παρακάτω προκλήσεις αντιμετωπίζετε

- έλλειψη χρηματοδότησης
- έλλειψη διαφήμισης
- έλλειψη υποστήριξης από τους φορείς αυτοδιοίκησης, κρατικές υπηρεσίες τράπεζες
- μικρή τουριστική περίοδος
- κακές υποδομές
- κακές συγκοινωνίες
- ακριβοί προμηθευτές
- ακριβή ενέργεια
- έλλειψη προσωπικού
- χαμηλό κέρδος
- άλλο.

Ενότητα 6: Το Μέλλον του Τουρισμού στην Κόνιτσα

20. Ποιες αλλαγές ή βελτιώσεις στα παρακάτω θεωρείτε ότι, έχουν προτεραιότητα για να εξασφαλιστεί η βιώσιμη ανάπτυξη του τουριστικού τομέα στην Κόνιτσα;

ΠΟΛΥ   ΛΙΓΟ   ΚΑΘΟΛΟΥ

Υποδομές

Διαφήμιση της περιοχής

Διασφάλιση του Φυσικού περιβάλλοντος,

Διασφάλιση της πολιτιστικής κληρονομιάς,

Αύξηση/βελτίωση των γεωργικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων,

Αύξηση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων,

Αύξηση των εμπορικών δραστηριοτήτων

Παροχή οικονομικών κινήτρων για την αναστολή της πληθυσμιακής ερήμωσης

άλλο

Υποδομές

Διαφήμιση της περιοχής

Διασφάλιση του Φυσικού περιβάλλοντος,

Διασφάλιση της πολιτιστικής κληρονομιάς,

Αύξηση/βελτίωση των γεωργικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων,

Αύξηση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων,

Αύξηση των εμπορικών δραστηριοτήτων

Παροχή οικονομικών κινήτρων για την αναστολή της πληθυσμιακής ερήμωσης

άλλο

21. Ποιο θεωρείτε ως το μεγαλύτερο ατού- πλεονέκτημα της περιοχής της Κόνιτσας και τα οποίο προσθέτει αξία στην τουριστική εμπειρία των επισκεπτών της; Παρακαλώ αναφέρατε ένα.

Η απάντησή σας

22. Υπάρχει κάποια ιδέα από την επιχειρηματική σας εμπειρία, που θα θέλατε να τη μοιραστείτε, και θα συνείσφερε στην προοπτική μιας αιεφόρου τουριστικής ανάπτυξης στην Κόνιτσα;

Η απάντησή σας

Ενότητα 7: Ψηφιακός Μετασχηματισμός και Βιωσιμότητα

Ακολουθούν ερωτήσεις σχετικά με τη χρήση του ψηφιακού μετασχηματισμού για την ανάπτυξη του βιώσιμου τουρισμού. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ενίσχυση των προσπαθειών βιωσιμότητας στον τουριστικό κλάδο. Η συμπερίληψη αυτών των ερωτήσεων μπορεί να προσφέρει πολύτιμες γνώσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι ψηφιακές τεχνολογίες αξιοποιούνται για την υποστήριξη της βιωσιμότητας στον τουριστικό κλάδο και πώς οι επαγγελματίες του τουρισμού αντιλαμβάνονται τον αντίκτυπό τους. Είναι ένας πολύ καλός τρόπος για να εξερευνήσουμε τη συνέργεια μεταξύ της τεχνολογικής προόδου και της βιώσιμης ανάπτυξης.

23.

Σε ποιο βαθμό έχετε ενσωματώσει τις ψηφιακές τεχνολογίες στην τουριστική σας επιχείρηση για να υποστηρίξετε βιώσιμες πρακτικές;

Καθόλου   1   2   3   4   πολύ

24. Ποια ψηφιακά εργαλεία ή τεχνολογίες χρησιμοποιείτε στην επιχείρησή σας για την προώθηση της αιφόρου ανάπτυξής της;

συστήματα online κρατήσεων

συστήματα online παραγγελιών

ηλεκτρονικό κατάστημα

εικονικές περιηγήσεις

συστήματα εξοικονόμησης νερού

συστήματα ανακύκλωσης σκουπιδιών

συστήματα εξοικονόμησης ενέργειας

ενεργειακή αναβάθμιση κτηρίου

Άλλο:

25. Πώς κατά τη γνώμη σας, έχει συμβάλει η υιοθέτηση των ψηφιακών τεχνολογιών στη βιωσιμότητα των λειτουργιών της επιχείρησής σας;

Καθόλου   1   2   3   4   πολύ

26. Υπήρξαν προκλήσεις ή εμπόδια κατά την εφαρμογή του ψηφιακού μετασχηματισμού της επιχείρησής σας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αναφέρατε επιγραμματικά ένα –δύο εμπόδια – προκλήσεις που αντιμετωπίσατε κατά την εφαρμογή του ψηφιακού μετασχηματισμού της επιχείρησής σας

Η απάντησή σας

27. Πώς βλέπετε τις δυνατότητες της επιχείρησής σας για περαιτέρω αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών, για την ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξής της;

Δεν υπάρχουν δυνατότητες /δεν χρησιμοποιούμε εργαλεία της ψηφιακής τεχνολογίας

πιθανές κάποιες δυνατότητες /θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε περισσότερο την ψηφιακή τεχνολογία

πολλές δυνατότητες περαιτέρω ψηφιακού μετασχηματισμού

πλήρως ψηφιοποιημένη η επιχείρησή μας

Άλλο:

Ενότητα 8: Οργανωτική Συμπεριφορά και Βιωσιμότητα

Ακολουθούν ερωτήσεις στους επαγγελματίες του τουρισμού, για τη στάση και τη συμπεριφορά τους απέναντι στους εργαζομένους τους και η οποία κατά τη γνώμη μας μπορεί να σχετιστεί με το θέμα της βιωσιμότητας. Η οργανωτική συμπεριφορά, η μεταχείριση του προσωπικού και η εκπαίδευσή του διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στη συνολική βιωσιμότητα μιας τουριστικής επιχείρησης. Ένα θετικό εργασιακό περιβάλλον, η δίκαιη μεταχείριση και η ικανοποίηση των εργαζομένων συμβάλλουν στη μακροπρόθεσμη επιτυχία και τις ηθικές πρακτικές μιας επιχείρησης. Η σύνδεση λοιπόν, μεταξύ της οργανωσιακής συμπεριφοράς και βιωσιμότητας έγκειται στο γεγονός ότι οι ικανοποιημένοι, παρακινημένοι και κατάλληλα εκπαιδευμένοι υπάλληλοι είναι πιθανότερο να συμμετέχουν ενεργά και αφοσιωμένα σε βιώσιμες πρακτικές, κάτι που με τη σειρά του ωφελεί και την επιχείρηση και το τοπικό περιβάλλον.

28. Πώς θα περιγράφατε την εργασιακή κουλτούρα και το μοντέλο διοίκησης της τουριστικής σας επιχείρησης;

Δημοκρατικό

Ιεραρχικό

Συνεργατικό

Άλλο:

29. Πιστεύετε ότι ένα θετικό και υποστηρικτικό εργασιακό περιβάλλον ενισχύει την εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών στην επιχείρησή σας

ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

30. Με ποιους τρόπους δίνετε προτεραιότητα στην ευημερία και την ικανοποίηση των αναγκών των εργαζομένων στην επιχείρησή σας;

Καλό και σωστά οργανωμένο εργασιακό περιβάλλον,

χορήγηση του νόμιμου μισθού,

μπόνους υπεραπόδοσης,

εκπαίδευση σε εργασιακά θέματα,

επιβράβευση και επικοινωνία,

χορήγηση των δικαιούμενων αδειών,

τήρηση του ωραρίου

κατανόηση και συνδρομή στην αντιμετώπιση τυχόν προσωπικών ή οικογενειακών τους προβλημάτων

Άλλο:

31. Έχετε επαρκώς εκπαιδεύσει τους εργαζομένους σας για να εφαρμόζουν τις βιώσιμες πρακτικές της τουριστικής σας επιχείρησης;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

32. Πόσο πιστεύετε επηρεάζουν οι εργασιακές σχέσεις τη δέσμευση των εργαζομένων στην επίτευξη των στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης της επιχείρησής σας;

Καθόλου   1   2   3   4   5   απόλυτα

33. Αντιμετωπίζετε αντιδράσεις-εναντιώσεις του προσωπικού σας με τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης της επιχείρησής σας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Ενότητα 9: Αξιοποίηση Φυσικών Πόρων και Τοπικών Προϊόντων

Ακολουθούν ερωτήσεις για τη μέτρηση του τρόπου με τον οποίο οι επαγγελματίες του τουρισμού χρησιμοποιούν τους φυσικούς πόρους και τα τοπικά προϊόντα για να βελτιώσουν την τουριστική εμπειρία των πελατών τους, διασφαλίζοντας παράλληλα βιώσιμες πρακτικές. Είναι απαραίτητη η μέτρηση αυτή, για την κατανόηση της προσέγγισής τους στη βιωσιμότητα. Οι πληροφορίες που θα συλλεχθούν, θα είναι πολύτιμες για την αξιολόγηση της συνολικής ευθυγράμμισης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τους με τις αρχές του υπεύθυνου και βιώσιμου τουρισμού

34. Ενσωματώνετε ους φυσικούς πόρους και τα τοπία της Κόνιτσας στις εμπειρίες που προσφέρετε στους πελάτες σας, με κάποιον από τους παρακάτω τρόπους;

*

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Ενημέρωση στο site και τα έντυπα της επιχείρησης

Εκδρομές/ συμμετοχή σε πολιτιστικά δρώμενα

αποφυγή ρύπανσης /ηχορρύπανσης/ φωτορρύπανσης

Συμμετοχή σε δράσεις για την προστασία των βιοτόπων και των προστατευόμενων ειδών της πανίδας και της χλωρίδας του τόπου

Δραστηριότητες στη φύση, με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον

άλλο

35. Προωθείτε ενεργά τη χρήση τοπικών προϊόντων (π.χ τρόφιμα, χειροτεχνίες κ.λπ.) στις τουριστικές σας προσφορές;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

36. πώς διασφαλίζετε τη γνησιότητα και τη βιωσιμότητα των προϊόντων που παρέχετε στους πελάτες σας;
Επιλογή Πιστοποιημένων παραγωγών

Τήρηση συμφωνιών με τους παραγωγούς

Επιχορήγηση εκθέσεων και σχετικών με τα τοπικά προϊόντα εκδηλώσεων

πώληση των προϊόντων σε λογικές τιμές

Άλλο:

37. Έχετε παρατηρήσει θετικές αντιδράσεις των πελατών σας, όταν ενσωματώνετε τοπικά προϊόντα ή εμπειρίες χρήσης φυσικών πόρων στις παροχές σας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ/ ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

38. Ποιες από τις παρακάτω προκλήσεις-προβλήματα αντιμετωπίζετε κατά την ενσωμάτωση τοπικών προϊόντων και φυσικών πόρων στις τουριστικές σας υπηρεσίες;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Ασυνέχεια στην παραγωγή τοπικών προϊόντων,

Ασυνέπεια στη διάθεση τοπικών προϊόντων,

κακό οδικό δίκτυο,

ακριβά προϊόντα,

κακή ποιότητα,

κακή συνεργασία ή αθέμιτος ανταγωνισμός με άλλους επαγγελματίες τουριστικών υπηρεσιών

39. Υπάρχουν συγκεκριμένες πρακτικές που εφαρμόζετε για να ελαχιστοποιήσετε τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των δραστηριοτήτων που προσφέρετε στους πελάτες σας; Αναφέρατε επιγραμματικά.

Η απάντησή σας

Ενότητα 10: Ρόλος Τοπικών Αρχών και της Κυβέρνησης στην Υποστήριξη της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης

Ακολουθούν ορισμένα ερωτήματα σχετικά με τη συμμετοχή των τοπικών αρχών και της ελληνικής κυβέρνησης για την παροχή αρωγής στους επαγγελματίες του τουρισμού της Κόνιτσας, ώστε να προσανατολιστούν στη βιώσιμη ανάπτυξη και να υιοθετήσουν συγκεκριμένες πρακτικές. Οι κυβερνητικές πολιτικές και η τοπική υποστήριξη διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της κατεύθυνσης της τουριστικής βιομηχανίας προς τη βιωσιμότητα. Η συμπερίληψη ερωτήσεων σχετικά με τη συμμετοχή των τοπικών αρχών και την κρατική υποστήριξη είναι μια κρίσιμη πτυχή της έρευνάς μας, καθώς παρέχει πληροφορίες για το ευρύτερο οικοσύστημα, εντός του οποίου δραστηριοποιούνται οι επαγγελματίες του τουρισμού. Οι προοπτικές τους για τις πολιτικές, τα κίνητρα και τη συνεργασία θα ρίξουν φως στην αποτελεσματικότητα αυτών των προσπαθειών και των τομέων που ενδέχεται να απαιτούν βελτίωση για πιο επιτυχημένη βιώσιμη ανάπτυξη στην Κόνιτσα.

40. Κατά τη γνώμη σας, οι κυβερνητικές πολιτικές και η τοπική αυτοδιοίκηση έχουν στόχο την διασφάλιση του φυσικού περιβάλλοντος της Κόνιτσας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

41. Κατά τη γνώμη σας, οι ανεμογεννήτριες και τα υδροηλεκτρικά φράγματα θα πλήξουν την αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής της Κόνιτσας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ/ ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

42. Κατά τη γνώμη σας, η γεωθερμία και η χρήση της εντάσσονται με προτεραιότητα στα σχέδια της ενεργειακής ανάπτυξης της περιοχής της

Κόνιτσας από τους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης (Δήμος Κόνιτσας, Περιφέρεια Ηπείρου);
ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ/ ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

43. Γνωρίζετε κάποιες συγκεκριμένες πολιτικές ή κίνητρα που παρέχονται από την ελληνική κυβέρνηση ή την τοπική αυτοδιοίκηση για την ενθάρρυνση βιώσιμων πρακτικών στον τουριστικό τομέα;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

44. Έχετε λάβει καθοδήγηση ή οικονομικές ενισχύσεις από την τοπική αυτοδιοίκηση ή την κυβέρνηση, που σας βοήθησαν στην εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών στην τουριστική σας επιχείρηση;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

45. Έχετε κάποια πρόταση για περαιτέρω υποστήριξη και προώθηση πρωτοβουλιών βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης στην Κόνιτσα; Εάν ΝΑΙ , μπορείτε επιγραμματικά να την αναφέρετε;

Η απάντησή σας

46. Πώς πιστεύετε ότι η τοπική αυτοδιοίκηση και η κυβέρνηση μπορούν να συνεργαστούν για την υιοθέτηση ηθικών επιχειρηματικών πρακτικών και την πρόληψη της περιβαλλοντικής υποβάθμισης της περιοχής της Κόνιτσας, που θα μπορούσε να προκληθεί από λανθασμένες επιχειρηματικές δραστηριότητες; Αναπτύξετε εάν θέλετε την πρότασή σας.

Η απάντησή σας